National Library 55253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. K1A ON4
L
PSB / DSP
Received/Reçu
Aug 31 1987

VABA EESTLANE

Second class mail registration number — 1089.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL JA NELJAPÄEVAL

Nr. 58 (3350) XXXVI aastakäik | Neljapäeval, 6. augustil 1987 — Thursday, August 6, 1987 | Üksiknumbri hind 75 centi

Kotkajärve Metsakool alustas tegevust

Ka eesti keelt saab „puhtaks pesta"

Laupäeva, 1. augusti pärastlõunal avati Kotkajärve peamajas tagasihoidliku pidulikkusega uus eesti üritus — Kotkajärve Metsakool. Kooli kursus kestab kuni Metsaülikooli alguseni laupäeval, 15. Augustil ja on sel aasta l mõeldud 16—20-aastastele noortele. Kooli tegevuskavas on eesti keele- ja kultuurialased teadmised põimitud huvialade ja suvepuhkuse veetmisega.

Kooli algataja ja esimese kursuse juhataja Heino Jõe ütles oma avasõnas, et metsakooli iseloomustab kõikide asjaosaliste eestivaimustus. Sudburys elunevad Eduard ja Salme Trei tegid oma põhitoetuse kooli asutamiseks sellel motiivil. Samasuguse entusiasmiga asutati kooli hooldav Ühing Eesti Tulevik. Praegu on kooli avamiseks koos eesti-vaimustusega õpetajad ja õpilased. Vaimustuse ja idealismi asjad ei olene grupi suurusest vaid meelsusest, mis neid kannab. Praeguses ülepingutatud maailmas ei ole kahe suvepuhkuse nädala ohverdamine mitte päris igapäevane asi.

Metsakoolis tegutseb palju mitmesuguse erialaga õpetajaid. Alatiselt on neid kohal kuus. Teised saabuvad oma ülesande täitmise ajaks. Rootsist tuleb õppejõuks sealse Eestlaste Esinduse sektetär Mai Raud. Ühendriikidest saabuvad Ellen Valdsaar, Tõnu Parming ja Heino Susi. Enamik õpetajaid on Kanadast, tähestikuliselt Hilja Jukkum, Heino Jõe, Heli Kopti, Harri Mürk, Andres Raudsepp, Jaan Roos, Ene Runge, Vello Salo, Roman Toi, Tarvo Toomes, Aarne Vahtra ja Raid Väikemäe.

Pearõhk koolis on pühendatud eesti keeleõpetusele ja keele rikkalikule ja mugandatud kasutamisele. Kõik toimub võimalikult heas eesti keeles hommikusest äratusest kuni uinumiseni, või nagu juhataja märkis — katsume ka unes kõneledes samuti kasutada eesti keelt. Iga päeva lõpul toimub n.n. „keelepesu" — märkmike ülevaatus, kuhu on märgitud päeva jooksul ilmnenud keelepuudused — tundmata või vähe tuntud sõnad ja mõisted ning ingliskeelsed sõnad, mille tõlget ei teatud.

Peale keele käsitleb metsakool eesti kultuurilugu mitmest erinevast vaatevinklist — kuni rahvanaljadeni välja. Aega on varutud huvialadele, loomingulisele tegevusele, filmidele, helisalvestustele ja suvitamisele Kotkajärvel. Kooli pere on majutatud Kotkajärve hoonetesse ja sööb perekondlikult ühises suures perelauas.

Lembitu poisid laskespordi treeningul. Relv on 22 kal. õhupüstol Marksman I. Treeneriks on maleva juht Harold Kivi, kelle nägu paistab vasakult. Foto: Jämesäär

Kotkajärve Metsakooli märgiks on eesti rahvusmustritest pärinev n.n. „muhu rist" — vanusega mõned head tuhanded. Kujund on säilinud, selle maagiline tähendus aga rahva mälust kustunud. Märk tähendab päikese poole kasvavaid puid, nooruse ja eestluse püüdlusi.

Mathias Rusti ähvardab vanglakaristus

MOSKVA — Noorukist lääne-saksa lendurit, kes maandus oma sportlennukiga Moskva Punasel väljakul, ootab võimalik 10-aastane vanglakaristus. Tema kohtuistung leiab arvatavasti aset juba septembris, ütles N. Liidu välisministeeriumi esindaja Gennadi Gerassimov.

Pärsia lahe kriis süveneb

KUVEIT (AP-UPI) — USA sõjalaevad saatsid Kuveiti õlitanklaeva selle väljumisel Pärsia lahest ja Iraan teatas mereväe „manöövrite" korraldamisest lähemal ajal Hormuzi merekitsuses. Iraan väidab, et kolmepäevased manöövrid peaksid selgelt demonstreerima fanaatiliste iraanlaste valmidust enesetaplike hävitusaktsioonide sooritamiseks USA merejõudude vastu. Ayatollah Khomeini on tõotanud verist kättemaksu USA-le ja Saudi-Araabiale, keda ta peab vastutavaks 400 surmajuhtumi pärast hiljutistel rahutustel Mekkas.

Kaks USA lendurit hukkus

LONDON — USA õhujõudude F-111 tüüpi pommitaja kukkus alla hiljutisel treeninglennul Shotimaal. Mõlemad meeskonnaliikmed said surma. Õnneks suutis piloot vältida õnnetusel elamuid, kuna lennuk kukkus alla tihedasti asustatud piirkonnas.

Ontario valimised 10. septembril

Ontarios võimuloleva liberaalide partei vähemusvalitsuse peaminister David Peterson tegi teatavaks uute provintsi-valimiste tähtpäeva — 10. september. Varajaste valimiste peapõhjuseks on peaministri väidete põhjal liberaalide partei soov saada valijaskonnalt kindla mandaadi oma programmide läbivimiseks.

Ülekuulamised lõppesid

WASHINGTON (AP) — Pärast 41 päeva lõppesid vaikselt parlamentaarsed ülekuulamised ja uurimused nn. Iraani-Contrade relvatehingute kohta. Ülekuulamistel osalesid 29 tunnistajat, kellest keegi ei väitnud, et president Ronald Reagan oleks olnud otseselt teadlik tehingute üksikasjadest, eriti relvade müügist saadud kasumite suunamisest contrate toetamiseks.

Mõlemad parteid, republikaanid ja demokraadid, mõistsid hukka juhtumi saladuses hoidmise ja valeinformatsiooni levitamise, mis pani Reagani administratsiooni väga piinlikku olukorda.

27 maalibisemise ohvriks

SONDRIO, Itaalia — Arvestatakse, et 27 inimest hukkus ulatuslikumas maalibisemises Põhja-Itaalias. „Sant' Antonio Morigonet pole enam", ütles üks tuletõrjuja.

Tornaadod rüüstasid Edmontoni

Möödunud nädalal rüüstasid tornaadod Alberta pealinna Edmontoni tekitades üle 150 miljoni dollari kahjustusi ja surmates 26 inimest. Keskvalitsus on lubanud abistada Edmontoni ülesehitustööde kiireks alustamiseks märkimisväärse summaga.

USA võtab pommitamise omaks

TOKIO — USA ametivõimud tunnistavad, t üks nende mereväe lennuk pommitas eksikombel üht Malaisa kaubalaeva hiljutistel manöövritel Jaapani lõunarannikul. Üks filipiinlasest meeskonnaliige sai nii rängalt haavata, et ta käsi pidi amputeeritama.

Saksa poliitik valetas

COLOGNE — Üks lääne-saksa poliitik, keda Iisraeli valitsus auvääristas ühe juudi abielupaari päästmise eest II Maailmasõja aegu Saksamaal, tunnistas, et lugu on väljamõeldis. Mathias Niessen'ile määrati 5000 dollariline rahatrahv, kui ta kohtus tunnistas loo alusetuks, mida ta oli hoolikalt levitanud aastate jooksul kohalikes õllelokaalides.

Teretulemast endised Seedrioru kasvandikud ja kasvatajad!

SEEDRIORULASTE KOKKUTULEK

toimub 29.—30. augustil Seedriorul

Registreerimine 29. augustil kell 12.00 söögisaalis. Pärastlõunal pallimängud, ujumine ja saun. Õhtusöök kell 18.00, järgneb tants ja lõke.

Ööbimisvõimalused taredes, pühapäeval ühine hommikukohv. Osavõtt koos õhtusöögiga $12.00, alla 10-aastastele $3.00. Eelregistreerimine: Evi Aasa (416) 525-7780 (Ham.), Evi Pertens (416) 522-3413 (Ham.), Allan Pertens (416) 270-1193 (Tor.)

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane,
120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

FREE ESTONIAN

PUBLISHER: Free Estonian Publishers Ltd.
120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

Tegevtoimetaja: Arvi Tinits. **Toimetaja:** Olaf Kopvillem.

Toimetuse kolleegium: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss.

Telefonid: toimetus 733-4550, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 733-4551 avatud esmaspäevast reedeni 9—3-ni.

Tellimishinnad Kanadas: ajalehe tariifiga aastas $60.—, poolaastas $34.— ja veerandaastas $18.—, kiripostiga lisandub postikulu — vastavalt $111.—, $60.—, $31.—.

Tellimishinnad väljaspool Kanadat: aastas $80.—, poolaastas $44.— ja veerandaastas $23.—. I klassi posti ja lennuposti hinnad vastavalt — USA $115.—, $62.—, $32.—, mujal välismaal $140.—, $75.—, $40.—.

Aadressi muudatus $1.— — Üksiknumbri hind 75 c.

Kuulutuste hinnad: üks toll ühel veerul: $5.50, esiküljel $6.50.

Kuulutusi võetakse vastu nädala esimesse ajalehte kuni reede homm. kella 10-ni ja nädala teise ajalehte kuni teisip., homm. kella 10-ni. **Väljaspool tööaega:** Leida Marley 223-0080.

Tallinna Linna I Tütarlaste Gümnaasiumi kokkutulek Stokholmis. Foto: H. Trummer

Nõutakse Läti poliitvangide vabastamist

New Yorgis baseeruv rahu ja inimõiguste aktivistide rühmitus „Campaign for Peace and Democracy — East and West" („Kampaania Rahu ja Demokraatia Heaks Idas ja Läänes") saatis 16-ndal juulil avaliku kirja NLKP peasekretär Mihhail Gorbatshov'ile, milles astutakse välja lätlasest poliitvangi Juris Bumeisters'i kaitseks. Avalikule kirjale kirjutasid alla 20 rahu-, inimõiguste- ja töölisliikumise aktivisti, mitmed neist rahvusvaheliselt tuntud nimed.

Baltlastest rahvuslike ja inimõiguste eest võitlejate hulgas sai Juris Bumeisters ühe kõige rängema karistuse osaliseks nõukogude võimude poolt viimase paarikümne aasta jooksul- Läti NSV Ülemkohus mõistis 5. juunil 1981 Bumeisters'i 15-aastaks range rezhiimiga sunnitöölaagrisse. Ametlikuks süüdistuseks ei olnud mitte vähem kui riigireetmine, Nõukogude Läti kriminaalkoodeksi 59. paragrahvi alusel. Tema tõeliseks süütegudeks nõukogude võimude silmis olid aga põrandaalused püüded taaselustada läti sotsiaaldemokraatliku partei tegevust, ja sidepidamine pagulaslätlastest koosneva sotsialistliku rühmitusega Stokholmis. Seda asjaolu rõhutatakse ka „Campaign for Peace and Democracy — East and West" avalikus kirjas ning sellega kaasnevas pressiteates.

Riias elunev, „kandidaadi" teaduslikku kraadi omav kalandusekspert Bumeisters (kes sündis 7. juunil 1918 ja on seega praegu 69. aastat vana) arreteeriti novembris 1980. Samal kohtuprotsessil, kus Bumeisters'ile mõõdeti välja 15 aastat sunnitööd, karistati ka tema kaaslast Dainis Lismanis't 12-aastase vabaduskaotusega. Kõnesolev avalik kiri tõstatab järelmärkuses ka Lismanis'e juhtumi, öeldes, et on esinenud teateid Lismanis'e hiljutisest vabastamisest, kuid need ei ole seni leidnud kinnitust.

„Campaign for Peace and Democracy — East and West" pressiteates nimetatakse ka küüditatute mälestusdemonstratsiooni Riia vabadusmonumendi juures 14. juunil käesoleval aastal, kuhu kogunes umbes 5000 inimest. Selle organisatsiooni direktor Joanne Landy kommenteerib järgmist kõnesoleva avaliku kirja läkitamise puhul Gorbatshov'ile: „Meil on hea meel, et N. Liidus on vabastatud üle 150 poliitvangi ja et inimesed Lätis ning teistes NSV Liidu osades on alustanud iseseisvate poliitiliste initsiatiividega. Kuid meie ei tohi unustada, et paljud on jätkuvasti vanglates ja töölaagrites. Rahu, ametiühingute ja inimõiguste aktivistidena me soovitame tungivalt nende viivitamatut vabastamist."

Kõnelev, 16-nda juuli kuupäevaga avalik kiri peasekretär Gorbatshov'ile kõlab järgmiselt:

„Meie kirjutame selleks, et soovitada tungivalt Juris Bumeisters'i viivitamatut vabastamist, kes on viibinud vangistuses Lätis 1981. aastast saadik. (Toimetuse märkus: asukoha suhtes on siin tegemist eksitusega — nõukogude tavade kohaselt peetakse Bumeisters'it kinni kuskil mujal kui Lätis.) Bumeisters on Läti Sotsiaaldemokraatliku Tööliste *Partei* liikmeks (läti keeles lühendatult LSDSP), millele on antud eksiilpartei staatus Sotsialistliku Internatsionaali poolt. Teda mõisteti 15-aastaks range rezhiimiga töölaagrisse riigireetmise süüdistuste alusel.

Bumeisters'i tõeliseks kuriteoks oli aga tema töö Läti enesemääramise õiguse heaks ja temapoolne sotsialistlike ning demokraatlike ideede kaitsmine. Nõukogude võimud olid eriti ärritatud Bumeisters'i kontaktide üle paguluses asuva LSDSP'ga Stokholmis.

Meil on hea meel, et terve rida nõukogude poliitilisi vange on hiljaaegu vabastatud. Meil on mitmesuguseid erinevaid poliitilisi vaatekohti, kuid rahu, ametiühingute ja inimõiguste aktivistidena on meil ühine veendumus, et väljendusvabadus on olulise tähtsusega igale heale ühiskonnale. Me kutsume Teid üles vabastama Juris Bumeisters'it ja kõiki teisi poliitilisi vange NSV Liidus."

Allkirjadele järgneb eelpoolnimetatud lisamärkus Dainis Lismanis'e juhtumi kohta.

Kahekümne allakirjutanu hulgas on järgmised tuntud isikud: Ameerika Demokraatlike Sotsialistide erakonna juhid Michael Harrington ja Barbara Ehrenreich, eksiilis elunev Moskva Helsingi grupi asutajaliige Ludmilla Aleksejeva, Vietnami sõja vastase kampaania tuntud tegelane Daniel Ellsberg, tshehhi päritoluga Euroopa Parlamendi sotsialistlik liige Itaaliast Jiri Pelikan ja rahvuvaheliselt tuntud ameerika luuletaja Allen Ginsberg.

A.J.

Jõudude-tasakaalust Euroopas

Kui Euroopas tuumaraketid keelustatakse (hävitatakse, minema transporditakse), kas jäävad siis NATO-jõud konventsionaalse relvajõu poolest tublisti Varssavi-pakti maadele alla? Seni on kõikjal Läänes seda aktsepteeritud enam-vähem dogmana, et ilma tuumarelvadeta ei suuda NATO-maad N. Liidu ja ta liitlaste võimalikule rünnakule vastu panna. NATO-jõudude ülemjuhataja, USA armeekindral Bernard Rogers kinnitab, et iga aastaga jäävad NATO-riigid ikka rohkem ja rohkem Varssavi-pakti maadest maha. Lääne-Saksa sõjajõudude seas liigub võllanali, mis käib umbes nii: „Me võitleme kolm päeva kui põrgulised ja siis põrutame kogu maailma põrgusse!"

Seepärast ei ole praegused NATO-riikide valitsused USA otsusega, tuumarelvade keelustamise võimaluse üle tõsiselt läbi rääkida, üldse rahul, kuigi nad enne tihti ise seda nõudsid. Enne kui selline kärpimine — veel vähem keelustamine — saab toimuda, peaks iga NATO-maa oma sõjalist/relvastusalast panust tõstma vähemalt 3 protsendi võrra, öeldakse Lääne-Euroopa valitsusringkondades.

Kuid Gorbatshovi ettepanekuid võetakse rahvastiku hulgas tõsiselt. Hiljutise ringküsitluse põhjal pooldasid 72 protsenti Lääne-Saksamaal küsitletuist Gorbatshovi ettepanekuid, kuna ainult 9 protsenti toetasid USA omi.

Kas see tähendab, et NATO-maad võtavad vastu relvastuskärpimise-ettepanekuid millest nad päriselt peaksid keelduma? Kindral Rogersi kohaselt küll, kuid kõik kaitsealased eksperdid ei ole temaga tingimata ühel nõul. Rogers tsiteerib Washingtonis välja antud teatmeteost „Soviet Military Power" (Nõukogude sõjajõud), mis näitab Varssavi-pakti maid 230 diviisiga, kuna NATO-maadel on neid ainult 121, seega poole vähem. Kuid vastuvaidlejad väidavad, et keskmine N. Liidu (ja ka Varssavi-pakti maade) diviisi elavjõud on umbes 10.000 meest, kuna Lääne-Euroopa (ja ka USA) diviisid on tihti poole suuremad, 16.000 kuni 20.000 meest. Samuti olevat NATO diviisid paremini välja õpetatud, sest suur protsent neist (USA ja Kanada sõdurid) on elukutselised; ning Euroopa maade sõdurid on kõrgema tehnilise haridustasemega kui N. Liidu omad.

Samuti ei võtvat Pentagoni raamat arvesse Prantsusmaa ja Hispaania sõjajõude, mis on NATO-maade kindlad liitlased — prantslaste armees üksi on 296.000 sõdurit: Neist on vähemasti kolm soomusdiviisi ida pool Reini, Lääne-Saksamaa pinnal, täielikult lahinguvalmis.

Kaitseala eksperdid, kes vaidlevad vastu USA-poolsele hinnangule Varssavipakti vägede suhtes, ütlevad et kõige tähtsamad äkkrünnaku puhul on siiski need jõud, mis asuvad „tsentri-tsoonis" Kesk-Euroopas, see tähendab, Ida- ja Lääne-Saksa piiri läheduses ning Tshehhoslovakkias — osalt võibolla ka Poolas ja Ungaris, Hollandis, Belgias ja Luksemburgis. Need üksused — mõlemil poolel — on ainult paaritunnise auto (või tanki-) sõidu kaugusel demarkatsioonijoonest, milleks oleks Lääne- ja Ida-Saksa vaheline piir. Nõukogude sõjaline doktriin nõuab kiiret võitu ja läbimurdu just selles tsoonis.

Kuid kui neid tsentraalseid väeüksusi kokku võtta, siis Varssavi-pakti maadel olevat seal ainult umbes miljoni mehe ümber, veidi vähem kui NATO-riikidel. Ning kuigi neil on tanke umbes kolmandiku võrra rohkem — 14000, NATO 9700 vastu, olevat need vananenud ning suurelt osalt viletsamad kui ameeriklaste M1 „Abrams" ning Lääne-Saksa „Leopard II" tankid (nad unustavad Kanada jõudude vananenud „Leopard I" tankid, mis sakslastele enam ei kõlvanud). N. Liidu T-64, T-72 ja T-80 olevat aeglasemad, viletsama soomusega ning peaasi-nende tulekiirus olevat kaks korda väiksem NATO tankide omast.

„Kui meie tankid tulistavad kaks korda nii kiiresti kui nende omad", arvab üks soomusväe ekspert," siis kas see ei ole sama hea kui et meil on kaks korda nii palju tanke?" Hmmm, kõlab loogiline. Aga kas see alati tõesti nii on, et kes kiiremini laseb, võidab? Järsku saab laskemoon enne otsa kui ta on jõudnud kõik oma vastased ära hävitada, ja mida siis teha? Selliseid asju on ennegi juhtunud. Peale selle, N. Liidul olevat, siit-sealt saadud info järgi, eriliselt kavalavalt välja õpetatud spetznaz-trupid, kes vaenlase liinide taha hiilivad ja seal kõik peakorterid Moskva käsu peale juba enne rünnaku algust kahjutuks teevad.

Aga me teame samal ajal ka, et Moskva tehniline süsteem alati (enamasti) ei tööta — vastandina nende propagandamasinale mis paistab alati võidukas olevat. Seda näitab ka hiljutine, saksa lipuvärvidega märgitud spordilennuki maandumine Kremli Punasel platsil.

Oma süsteemi ebatõhusust — eriti oma liitlaste ebausaldatavust — tunnevad nõukogude kindralid paremini kui meie. Seepärast arvavad Lääne-Euroopa eksperdid, et N. Liit ei alusta kunagi rünnakut kui nad oma edus rohkem kui 100-protsendiliselt kindlad ei ole. Ning Lääne-Euroopas ei saa nad 100% kindlad olla.

ARVI

Nr. 58

Kommentaarid

Sõjaseisukord pandi kentima Formoosa saarel 1949 aasta selleaegse Hiina rahvusvägede juhi kindral Tshiang Khaishek' poolt, kes, kaotades kommunistlikkudele vägedele, põgenes oma järelejäänud vägedega ja pooldajatega mannermaalt Formoosa saarele, kus ta diktaatorlikult pani maksma sõjaväelise valitsuse arvestamata umbes miljoni kohaliku elaniku soove kes alguses olid tema võimuhaaramise vastased. Kuigi Tshiang kes oma isa surma järel päri valitseja tiitli, on teinu poliitilisel alal mõningaid muudatusi, on ta säilitanud saare sõjaseisukorra ja poliitilin võim kuulub mannermaal tulnud põgenikele, kellel o määratud korras 255 kohta 31 liikmelises parlamendis, ke kohtadele olid määratud jub enne mannermaalt põgenemi ja kelle asendamine toimu pärivuse järjekorras. Kui saare elanikonnast 80% on fo moosalased, on Tshiang suu nud säilitada oma isiklik populaarsuse sotsiaalsete uue duste kehtestamisega ja nüi olles astunud üle 78 aasta lä lõpetas Formoosal 38 aast kestnud sõjaseaduse.

Sõjaseaduse lõpetamise alluvad eraisikute kohtuasj nüüdsest peale tsiviilkohtute kuid rahvakogumised, reisulo ja poliitiline järelvalve kuul vad endiselt sõjaväe pädevus kuigi osaliselt vabastati ka po tilisi vastaseid. Nende arv p aga ametlikult kunagi oln suur, sest neil puudus jaseaduse alusel õigus avaliku tegutsemiseks. Kindlasti on jaseaduse lõpetamine suure sammuks demokraatiale F moosa poliitilises elus kindlasti elustab vastasparteide tegevust, ke liikmeskonna arvuks valits andmetel olevat ainult 7.000.

USA täitis osaliselt o Kuveitile antud lubaduse sellele kuuluva õli transportl va kaitsemiseks ja eskortimis kardetavate piirkondade lä misel Pärsia lahes. Vaatam Iraani-Iraki vahelisse sõtta s kumise võimalusele, eskort USA sõjalaevad esimesed nüüdsest ameerika lipu all ameeriklasest kapteni juhat olevat Kuveiti õli transportla õli laadimisele Kuveiti sadam se. Esimene sõit, milleks k kaitseabinõud olid tarvitu võetud on möödunud seni i suuremate vahejuhtumist välja arvatud transportlae väiksemaid kahjust tekitanud miinile sõitm Varem juba võttis 2 Kuveit transportlaeva kaitse hooleks Nõukogude Liit, selleks otstarbeks peab Pä lahes oma sõjalaevu, mis justaski USA'd samalaadse paneku vastuvõtmises, kui ettepanek tehti Kuveiti valit poolt. Kuigi esimene reis nestus, ei tähenda see kaugeltki seda, et tulev oleksid need san hädaohutud, kuna Ira olevat väljaõpetatud eriüle netega terrori aktide soorit seks 18.000 noort usulist fa tikut, kes on andnud püha tõotuse kõige lääneliku hä miseks ja kindlasti ootavad

Kommentaarid

Sõjaseisukord pandi kentima Formoosa saarel 1949 aastal selleaegse Hiina rahvusvägede juhi kindral Tshiang Khaishek'i poolt, kes, kaotades kommunistlikkudele vägedele, põgenes oma järelejäänud vägedega ja pooldajatega mannermaalt Formoosa saarele, kus ta diktaatorlikult pani maksma sõjaväelise valitsuse arvestamata umbes 7 miljoni kohaliku elaniku soove, kes alguses olid tema võimuhaaramise vastased. Kuigi Tshiang, kes oma isa surma järel päris valitseja tiitli, on teinud poliitilisel alal mõningaid muudatusi, on ta säilitanud saarel sõjaseisukorra ja poliitiline võim kuulub mannermaalt tulnud põgenikele, kellel on määratud korras 255 kohta 319 liikmelises parlamendis, kes kohtadele olid määratud juba enne mannermaalt põgenemist ja kelle asendamine toimub pärivuse järjekorras. Kuigi saare elanikonnast 80% on formoosalased, on Tshiang suutnud säilitada oma isikliku populaarsuse sotsiaalsete uuenduste kehtestamisega ja nüüd olles astunud üle 78 aasta läve lõpetas Formoosal 38 aastat kestnud sõjaseaduse.

Sõjaseaduse lõpetamisega alluvad eraisikute kohtuasjad nüüdsest peale tsiviilkohtutele, kuid rahvakogumised, reisuload ja poliitiline järelvalve kuuluvad endiselt sõjaväe pädevusse, kuigi osaliselt vabastati ka poliitilisi vastaseid. Nende arv pole aga ametlikult kunagi olnud suur, sest neil puudus sõjaseaduse alusel õigus avalikuks tegutsemiseks. Kindlasti on sõjaseaduse lõpetamine suureks sammuks demokraatiale Formoosa poliitilises elus ja kindlasti elustab ta vastasparteide tegevust, kelle liikmeskonna arvuks valitsuse andmetel olevat ainult 7.000.

o

USA täitis osaliselt oma Kuveitile antud lubaduse 11 sellele kuuluva õli transportlaeva kaitsemiseks ja eskortimiseks kardetavate piirkondade läbimisel Pärsia lahes. Vaatamata Iraani-Iraki vahelisse sõtta sekkumise võimalusele, eskortisid USA sõjalaevad esimesed 2 nüüdsest ameerika lipu all ja ameeriklasest kapteni juhatusel olevat Kuveiti õli transportlaeva õli laadimisele Kuveiti sadamasse. Esimene sõit, milleks kõik kaitseabinõud olid tarvitusele võetud on möödunud seni ilma suuremate vahejuhtumisteta, välja arvatud transportlaevale väiksemaid kahjustusi tekitanud miinile sõitmine. Varem juba võttis 2 Kuveiti õli transportlaeva kaitse oma hooleks Nõukogude Liit, kes selleks otstarbeks peab Pärsia lahes oma sõjalaevu, mis mõjustaski USA'd samalaadse ettepaneku vastuvõtmises, kui see ettepanek tehti Kuveiti valitsuse poolt. Kuigi esimene reis õnnestus, ei tähenda see veel kaugeltki seda, et tulevikus oleksid need samuti hädaohutud, kuna Iraanil olevat väljaõpetatud eriülesannetega terrori aktide sooritamiseks 18.000 noort usulist fanaatikut, kes on andnud pühaliku tõotuse kõige lääneliku hävitamiseks ja kindlasti ootavad need vaid esialgse valvsuse lõdvenemist USA ja N. Liidu saatelaevade poolt.

o

Kahtlemata mõjutas kolonel North'i Senati erikommisjoni ees antud seletus enam Contra vabadusvõitlejate edaspidist saatust kui tegid seda tema kolmeaastased salajased tehingud relvade müügiga toetuse muretsemiseks vabadusevõitlejaile. Enamikule ameeriklastest sai võibolla esimest korda selgeks kolonel Northi poolt esitatud tegelikkude näidete varal, kuivõrd oluline on Nikaraagua vabadusvõitlejate toetamine edasise kommunismi levimise takistamiseks ameerika mandril.

Kommisjoni loal oli tal koguni lubatud esitada oma harilik tema nimele patenteeritud lühikene selgituskõne, Contrate toetamise veenmiseks. Hea müügitehnika tagajärgi võib kindlasti märgata sellest, et juuni kuu alul tehtud küsitluse alusel oli Contrate abistamise pooldajate ameeriklaste arv 29%. Nüüd on see tõusnud kolonel North'i dramaatilise esinemise tagajärjel 43% peale.

Võibolla on ka vabadusvõitlejate endi aktiivsus aidanud kaasa ameeriklaste poolehoiu suurendamisele, sest kuni möödunud aastani oli aktiivseid võitlejaid ainult 5000 meest, kuna ülejäänud veetsid lõbusalt oma aega ameerika maksumaksja kulul naaberriigis Honduras. Koos aktiivsete võitlejate suurendamisega, mis ulatuvat praegu 15.000 mehele, on ka saavutatud mõningaid tulemusi vägede vastu võitlemisel, mis varemalt täielikult puudusid. Kuna president Reagan'il on kavatsus uue toetuse küsimiseks kongressilt $150 miljoni ulatuses, siis on vajalik demokraatide poolt domineeritud kongressi veenda selle summa vajalikkuses ja otstarbekohases kasutamises, millele kindlasti kolonel North'i kindel ja selgitav esinemine palju kaasa aitas. Mõningate kongressi liikmete poolt soovitatakse ainult majandusliku abi andmist põgenike kategooria alusel, kuna see vähendab USA sekkumise võimalusi Nikaragua kodusõjas.

H. KIVI

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

JAAN ALMER

KATUSETÖÖD

Tel. 293-2128
773-2014

Teeme uusi ja parandame vanu nii linnas kui ka suvilates.

Kiri Rootsist:

Uued Toronto eestlased

Saabume augusti keskel perekonnaga Göteborgist üle New Yorgi Torontosse, et õppeaasta jooksul 1987/88 õpetada/õppida Toronto ülikoolis resp. koolides ning et osa võtta Toronto eestlaskonna ja muust kohalikust elust. Põliste rootsieestlastena arvame ja loodame, et selline vaheaasta Põhja-Ameerika mandril on meile kõigile hästi elamusterikas, õpetlik ja tore. Vahelduseks on see meile igal juhul. Tuleme viiekesi. Et kiiresti õppida tundma kohalikke inimesi ning et veidi puhata reisu- ja kolimismõllust, kavatseme täies koosseisus osa võtta ka s.a. ,,metsaülikoolist'' Kotkajärvel.

ANNA, 9. aastane, läheb 3. klassi, peamiseks mureks inglise keel, mida ta Göteborgi Eesti Koolis veel pole jõudnud õppida. Arvab, et saab sellega siiski kuidagi hakkama. Ettevalmistuseks loeb ja veerib ,,Snoopy'' seeriaid. Hakkab käima ka Toronto eesti täienduskoolis, et mitte kaotada seda emakeelelist alust, mis Göteborgist kaasavaraks. Teine mure on, et kus leida uusi sõbrannasid ja südamesõpru. Kõik endised on ju teisele poole suurt Atlandi Ookeani maha jäetud. Võibolla siiski koolis ja täienduskoolis, ning ka eesti hellakeste juures, kelle tegevusest kavatseb osa võtta.

Vaba aja huvid on võimlemine (gymnastique moderne), ujumine, suusatamine ja sport üldse ning laul ja klaverimäng. Näis, kuidas neid kohapeal rahuldada saab.

JOHAN, sünd. 1970, lõpetas kevadel rootsi gümnaasiumi loodusteadusliku haru esimese klassi, peab nüüd Toronto mingisuguses high schoolis õpinguid jätkama. Kavatseb jõudumööda jätkata skautlemist, sportimist (tennis, jalgpall, suusatamine)

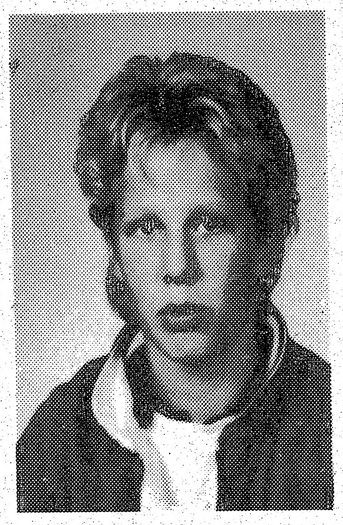

ning klassilist klaveri- ja rockgitarrimängu.. Mängib väiksemas ,,bandis''. Võistles eduga alpiinsuusatamise alal (peam. slaalom). On varem viibinud Torontos ja Kotkajärvel, nimelt ESTO 84 ajal. Inglise keelega tuleb toime, ka saksa keelega. Aktiivne vanemskaut/rajur ja hundujuht Göteborgi ,,Kalevipoja'' lipkonnas. Tahaks Torontos tõsisemalt võrkpalli treenida, mida ta on palju laagrites ja koolis mänginud.

Oli k.a. suve alul Gotlandil, Ojamaa eesti suvekodus, kasvatajapraktikandiks, mis talle hästi istus.

KAREL, sünd. 1967. lõpetas kevadel 1986 Göteborgis rootsi gümnaasiumi ühiskonnateaduslik haru. Ehitas pärast seda aasta aega veoautosid Volvo vabrikus, et majandada oma autoprojekte. Vanu autolokse on tal vahepeal olnud kaks, mõlemad Volvod, mis peale põhjalikku (ja õpetlikku!) remonti edasi müüdud. Kavatseb Toronto ülikoolis õppida peamiselt inglise keelt ja ,,ameerika kultuuri''. On endine skaut ja suveräänne suurslaalomi suusataja.

Viimase aasta vaba aeg on läinud peamiselt autode remontimistele. Soovib tegelikult ka Torontos, õpingute kõrvalt, mingit praktilist tööd teha.

Akadeemiliselt kuulub Eesti Üliõpilaste Seltsi. Tahab Kanada aasta jooksul, s.t. enne minekut Rootsi sõjaväkke, õppida mingil määral tundma anglo-ameerika ja anglo-ameerika-eesti ühiskondi.

TIINA, Göteborgi ülikooli M.A., ehk filosoofia magister aastast 1968, on Göteborgi ühe nn. kõrgastme kooli ühiskonnateaduslike ainete õpetaja, põhirõhk ajalool. Ta on kolme lapse ema ja Eesti Naisüliõpilaste Seltsi vilistlane.

Toronto aasta jooksul kavatseb ta esimest korda elus olla nn. ,,kodune''. Ka tema tahaks nimelt kord ,,diivanil päev läbi romaane lugedes süüa praliine'', — milleks tal vist perekonna heaelu eest hoolt kandes vaevalt aega üle jääb. Vähemalt alguses mitte. Hiljem, kui elu rahunenud ja perekonna-elu uues kohas mõnevorra stabiliseerunud, tahaks ta oma ingliskeelt ülikooli kursuste näol süstemaatiliselt täiendada.

Vaba aja huvid on tal, nagu teistelgi, muusika (kontserdid, ballett) ja sport (võimlemine, ujumine, suusatamine). On nagu teised perekonna liikmed ,,Toronto ja Kanada elu'' suhtes positiivselt uudishimuline. Võttis nimelt osa ESTO 84-st, mis oli väga meeltmööda.

HAIN, Göteborgi ülikooli filosoofiadoktor 1976, Läänesaksamaa Kieli ülikooli korraline Põhjamaade ajaloo (Nordische Geschichte) professor alates 1980, tuleb Eesti Õppetooli külalisjuhatajaks 1987/88, USA-sotsioloogist kolleeg Parmingu järglaseks.

Külastas Torontot ja Kotkajärve tuntud Toronto-eestlase Nikolai Küttise stipendiumiga esimest korda juba suvel 1962. Pärast seda viibinud viis korda Torontos ning osalenud kaks korda lektorina Kotkajärve ,,metsaülikoolis''. Seekord ei tulda, teiste sõnadega, mitte täitsa võhivõõrana.

(Järg lk. 4)

Toronto Eesti Ühispank

958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Ühenduses on jõud!

KINNISVARALAENUD 9.75%
ISIKLIKUD LAENUD alates 10.75%

Informatsiooniks helistada: 465-4659

Pank avatud: esmasp.-reedeni 10—3, teisip. ja neljap. õhtuti 5.30—8.00 p.l.

Kalev-Estienne Euroopas

Stokholmis ilmuvas „Eesti Päevalehes" kirjutab Karin Saarsen pikemalt Torontos tegutsevast Kalev-Estienne võimlemisrühmitusest pealkirja all „Kalev-Estienne" Millesgårdenis". Toome selle artikli ära täies pikkuses, kuna see käsitleb põhalikult rühmituse tegevust, plaane,selle juhti Evelyn Koopi, mis peaks huvi pakkuma kanada eestlaskonnale.

Ilmataat oli pühapäeval, 12. juulil imekombel heas tujus, lastes päikesel paraja tuule käes ilusas Millesgardenis särada, kus käekellade ja uiskudega inglid oma kõrgetel soklitel taeva poole pürgivad koos hiigelpegasusega ning pisikese inimesega jumala suurel peopesal — kõik püsiv rootsi maailmakuulsa kujuri Carl Millesi fantaasiavili. Kanada, samuti üldtuntud tüdrukute võimlemistrupp „Kalev-Estienne" oli oma tänavu suve Skandinaavia turnee esinemispaigaks Stokholmis valinud just selle maalilise koha, mida välisturistid esmajärjekorras külastavad.

Peaaegu tunniajalist kava oli jälgima tulnu puhkusehooajale vaatamata kaunis palju publikut, enamuses muidugi kaasmaalased. Nende hulgas rõõmustaval kombel päris palju noori. Hästikoostatud aktuaalse ja rütmikindla muusika taustal, ka klassikalised palad olid reipas džässi taktis, demonstreeris 10 tütarlast, nende hulgas kaks solisti, Kersten Wall ja Heli Oder, Kalev-Estienne rütmilise võimlemise kooli, milles Evelyn Koopi oma ideede kõrval võib ära tunda niihästi Ernst Idla kui ka Leida Leesmendi koolkondade sugemeid.

VÕIMLEJAD SÖULI

Ingliskeelse konferansjeena toimis Janet Davies, tutvustades niihästi Kalev-Estienne truppi kui ka selle eestlannast juhatajat ja tulihinge Evelyn Koopi, kellel rahvusvahelise võimlemise kohtunikuna peale igapäevase treeningutöö on ka suur administratiivne ja organisatoorne töökoormus enne tuleva aasta olümpiamänge Söulis.

Teatavasti on ka moodne naiste võimlemine nüüd olümpiamängude kavas. Just enne Skandinaavia turneed oli Evelyn Koop kohtunikuks tulevase olümpiaadi võimlejate võistlus-valimistel. Iga riik saadab Söuli kaks naisvõimlejat.

Kanada esindajad on hiina päritoluga Lori Fung ja Lis Gautreu. Teatavasti koostas Evelyn Koop 1976 aasta Montreali olümpiaadi avatseremoonia koreograafia, mida sajad miljonid kogu maailmas teleekraanil võisid jälgida.

OHTLIK ALUSPÕHI

Kalev-Estienne tütarlapsed esitasid niihästi rütmilist moodsat tantsu ning osavat pallide ja lintidega võimlemist. Kahjuks ei võimaldanud teravate äärtega kivilahmakatest koosnev aluspõhi raskemaid akrobaatilisi momente, kuigi tehti nii mõnigi kiire kukerpall ja ehmatamapanev „salto mortale".

Võimlejatele täiesti elukardetav aluspõhi oligi juhatajale kõvaks pähkliks, samuti kui igasuguse heliseadeldise puudumine Millesgardenis.

Kaasmalaste abiga sai siiski muusikaline osa korda Tänu Stokholmi Eesti Raadio helitehnikule Jaan Joandile. Ja vaprad tüdrukud ei teinud veristest põlvedest väljagi.

VÄRVIKAD KOSTÜÜMID

Ka kostüümide osas näitas trupp suurt leidlikkust. Seotavad seelikud said kiiresti vahetatud lipusiniste trikoode vstu, valgete ja mustade pallide abil saadi meeldiv eesti rahvusvärvides kombinatsioon. Alpikannikese roosa ja päevalille kollane olid toredad nüansid. Kuulsime vaheldumisi Chopini muusikat, Gershwini „Summertime", Tshaikovski tormaka b-moll klaverikontserdi väljavõtteid ja süiti tema „Luikede järvest". Ei puudunud isegi tuntud signatuurmeloodia „tähtede sõja" science-fiction filmist.

Hiljem Evelyniga vesteldes, märkis ta eriti moodsa „upbeat" muusika tähtsust, mis noortele meeldib ja tiivustab nende särtsukust. Ta rõhutab ka oma võimlemiskooli vahelduvaid elemente — pehmet rütmi ja kiireloomulist dzhässi tempot.

Kuulsime, et reisivas trupis on kokku 14 inimest, kaheksa eestlast ja kuus kanadalast.

Eestlannasid-võimlejaid on kuus: Liisa Beyko, Tamara Tambre, Sarina Westerblom, Heli Oder, Liisa Lugus ja Ester Roosipuu.

Fotograafina on kaasas Evelyni 19-aastane poeg Margus, kes esmakordselt Rootsis kohtab oma siinseid sugulasi.

Enne Stokholmi esineti Taanis Maailma Gymnaestradal.

Pärast paaripäevalist puhkamist ja treeningut Stokhomis läks sõit parvlaeval edasi Soome, kus osaletakse Kanada ja Soome vahelistel võimlemisvõistlusel. Septembris tuleb Evelyn Koop taas Euroopasse, et osaleda kohtunikuna maailmavõistlustes Varna linnas, Bulgaarias.

KARIN SAARSEN

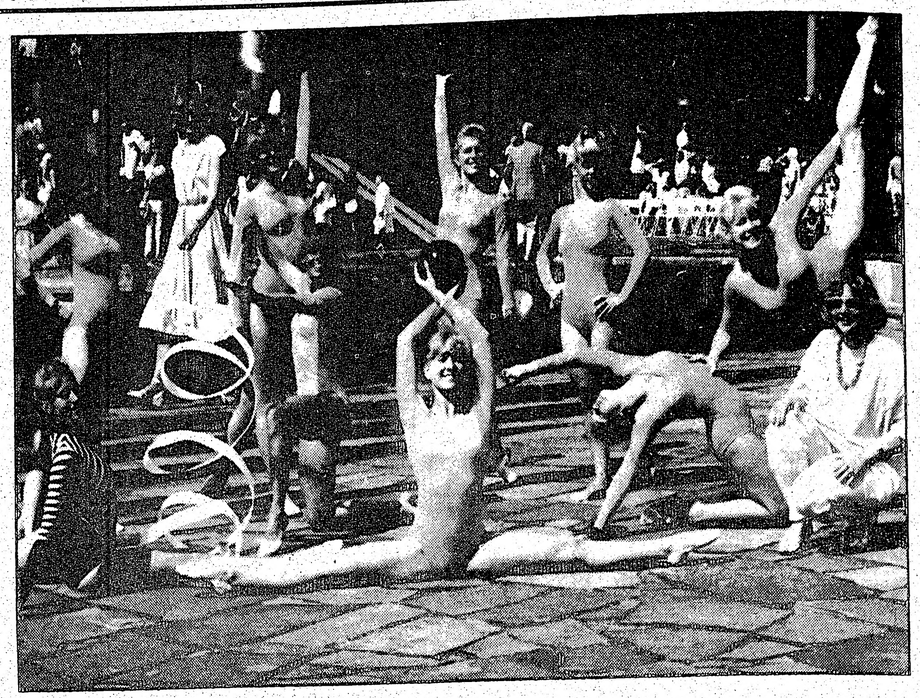

Kanada tüdrukud Millesgårdenis fotograafile poseerimas. Foto: Karin

Otsime naisterahvast haige juurde

East General haiglasse 5 päeva nädalas kella 11—4 seltsiks ja väikeseks abiks. Tasu kokkuleppel. Helistada peale kella 5

444-4105

Finn Carpet Care

PUHASTAME

seinast-seina, lahtiseid ja idamaiseid vaipu, mööblit ◦ auto sisemust ◦ kahjustusi üleujutamiste puhul, seinu ja põrandaid.

◦ Scotchgard ◦

kodudes ◦ kontorites

225-1749

Pentti *Peter*

Uued Toronto

(Algus lk. 3)

Kavatseb Õppetooli tegevust jõudu mööda süvendada ja laiendada, eriti eesti ajaloo kui õppe- ja uurimisaine alal. Tahab ka kohalikust eesti ja kanada elust osa võtta, viisakas kooris laulda, tennist mängida ja oma inglise keelt jällegi aktiveerida. On U of T Department of History raames väljakuulutanud ülevaateloengu koos tutooriumiga: Lecture at 300-level „Scandinavia and Estonia in the Second Millennium A.D.", tähendab viikingite ajastust müstiliste võõraste alleveelaevadeni Rootsi sisevetes. Sellele lisaks pakub interdistsiplinaarset nn. Graduate Seminari, teemal: „Estonia in the 20th Century". Loodab, et ka eesti päritoluga üliõpilased selliste teemade vastu huvi näitaksid. Õppetooli tegevus on käesoleval õppeaastal üle viidud U of T Ajaloo osakonda, Sidney Smith Hall, 100 St. George Street!

Akadeemiliselt kuulub, nagu isa, kunstiteadlane Rain ja vanem poeg, Eesti Üliõpilaste Seltsi. On EÜS-i Dr. A. Puksowi Stipendiumifondi Zhürii esimees, endine alpiinsuusatamistreener ning Rootsi armee reservkapten.

HAIN REBAS

PROVIDENT REALTY LTD.

656-0011

Realtor

695 ST. CLAIR AVENUE WEST, TORONTO, ONTARIO M6C 1B2

Kinnisvaravahendusfirma

Esindaja

Tiina (Nortmaa) Martjak

Tel. kodus 653-0599

Läti äri

DOWNTOWN WOOLS ARTS & CRAFTS

Aadress: ARCADE BUILDING — Tel. 368-5011

Sissekäik: 74 Victoria St. (1. tän. Yonge'st idapool ja 1 tän. Queen'ist lõunapool) Postiaadress: **137 Yonge St., „Shopping Mall", Toronto M5C 2A5**

Rikkalikus valikus imporditud lõngu igaks otstarbeks. Haapsalu rätiku lõng. Linaseid materjale. Kanvas ja paljud muud. SKANDINAAVIAST HUVITAVAID MATERJALE KÄSITÖÖKS MUSTRIGA. Tasuta õpetamine ja nõuanne. Külastage meid. Soodsad hinnad.

Avatud: esmasp.—reedeni 9.30—6, laup. 9.30—4.

OLD MILL TAILORS

7 RIVERVIEW GARDENS, TORONTO

(1 plokk läänepool Jane'i, Bloori lähedal)

TEL. 769-9535

DAAMIDELE ja HÄRRADELE ÕMBLEMINE TELLIMISTE JÄRGI

RUDY SCHNEIDER

AINUKE EESTI LILLEÄRI

AARDVARK

1065 STEELES AVE. W.
NORTH YORK, ONT.
M2R 2S9

736-1170
Kodus 223-0201

AARDVARK FLORIST LTD

Omanik LINDA SEPP
Avatud 7 päeva nädalas. **Lillede koju viimine.**

RATAS OPTICAL

219 DANFORTH AVENUE
TORONTO, ONTARIO M4K 1N2
465-6251

Täidame täpselt igat liiki prilli-retsepte, näit. „cataract" tüüpi. Suur valik lasteraame, spordi kaitseprille ja parimas kvaliteedis päikeseprille.

Raamid peamiselt Euroopast, alates $12.— kuni $200.—
Hinnaalandus kaasmaalastele 10%
Täidame ka kodumaiseid retsepte ja soovikorral saadame ära.

INTRA Independent Travel Retailers Associated

Your Host Travel Agency (1986) Ltd.

EESTLASE REISIBÜROO

MIRIAM ISBERG ANDERSON, C.T.C.

President

Woodside Square Mall, 1571 Sandhurst Circle (McCowan & Finch) Scarborough, Ontario, Canada M1V 1V2

416-298-2160

Avatud nädala sees 9:30—9:30
laupäeval 9:30—5:30

INDIVIDUAAL- JA GRÜPIREISID ÜLE MAAILMA

maj

Tulumaksure

Keskvalitsuse finantsmi 18. juunil Parlamendis eeln kus kardinaalsed muudatus kalendriaastast. Kuna see e seadusandluse-kogu suvepu parlamendis oodata su vastasparteide poolt, ja sed motiivil, ilma et oleks omap ettepanekuid.

Kuna selle ajalehe veergudel o üldjoontes seda eelnõu jub käsitletud, siis alljärgnev taha heita lähemat pilku eelnõu mõ ingatesse üksikasjadesse.

Nagu varem juba mainitu seab see eelnõu sihiks kah peamist eesmärki — muu maksustamissüsteem lihtsamak — ja õiglasemaks. Esime eesmärgi saavutamiseks o kümne-astmeline tulumaks määrade tabel kahandatud kolm astmeliseks, kusjuures seni kõrgeim määr, 34% on redutse ritud 29%-le.

Madalaima määra, s.o. 17 maksumäära alla kuulu maksustatav sissetulek ku $27.500, mis statistika andm katab 66% maksustatuist. Ma sustatav sissetulek $27.501 $55.000 kuulub teise astm maksumäärade alla 26% ulatus Statistiliselt see moodustab 29 maksustatuist. Ülejäänud 5 maksumaksjaist kuuluvad kõrg ma astme kategooriasse.

MAHAARVAMISTE KUMMUTAMINE

Teise sihi, s.o. õiglase maksustamise aluse saavuta seks on minetatud suurel mää senine mahaarvamiste süsteem see on asendatud krediteerim menetlusega. Tuleb vaid pida meeles, et kui kõne all maksustatav sissetulek (Taxa income), siis tuleb mõista, sama-summalise bruto sissetul juures saame hoopis erine summad, mis oleneb sellest, kasutame senist või uut maksu mise süsteemi.

Uue süsteemi kohaselt sissetuleku mahaarvamist täielikult elimineeritud $1.(sissetulek investeerimistelt ja k $500 mahaarvamine palgalise setuleku kuludest (Employm expense deduction).

Ülejäänud seni peamiselt ka tamisel olnud mahaarvam tuleb edaspidi eritleda kahte o so. ühed kus jätkuvalt kasutatav senine mahaarvam süsteem ja teised, kus tuleb ra damisele uus krediteerimise p mõte.

Bruto-sissetulekust kuul täielikult mahaarvamisele ko butsioonid registreeritud p sioniplaani (RPP) ja registree erusäästuplani (RRSP). Viim ülemmääraks jääb 1988. a senine $7.500 piir. Mitte maalseks mahaarvamiseks loe se ka ametiühingu liikmema (Annual union, professional like dues), mis on sa sissetulekust mahaarvatavad maksustatavat sissetulek Samasse liiki peaks kuuluma laste hoolduskulud ja kolimi lud.

majanduslikke päevaprobleeme

Tulumaksureformi eelnõu

Keskvalitsuse finantsminister Michael Wilson kandis ette 18. juunil Parlamendis eelnõu tulumaksuseaduse reformiks, kus kardinaalsed muudatused omavad kehtivuse alates 1988. kalendriaastast. Kuna see eelnõu esitati lühikest aega enne seadusandluse-kogu suvepuhkust, siis võib sügisperioodil parlamendis oodata suuremat „piikide murdmist" vastasparteide poolt, ja seda tihti poliitilisel häälte võitmise motiivil, ilma et oleks omapoolt vaja esitada konstruktiivseid ettepanekuid.

Kuna selle ajalehe veergudel on üldjoontes seda eelnõu juba käsitletud, siis alljärgnev tahab heita lähemat pilku eelnõu mõningatesse üksikasjadesse.

Nagu varem juba mainitud, seab see eelnõu sihiks kahte peamist eesmärki — muuta maksustamissüsteem lihtsamaks — ja õiglasemaks. Esimese eesmärgi saavutamiseks on kümne-astmeline tulumaksu määrade tabel kahandatud kolme-astmeliseks, kusjuures senine kõrgeim määr, 34% on redutseeritud 29%-le.

Madalaima määra, s.o. 17% maksumäära alla kuulub maksustatav sissetulek kuni $27.500, mis statistika andmeil katab 66% maksustatuist. Maksustatav sissetulek $27.501 — $55.000 kuulub teise astme maksumäärade alla 26% ulatuses. Statistiliselt see moodustab 29% maksustatuist. Ülejäänud 5% maksumaksjaist kuuluvad kõrgeima astme kategooriasse.

MAHAARVAMISTE KUMMUTAMINE

Teise sihi, s.o. õiglasema maksustamise aluse saavutamiseks on minetatud suurel määral senine mahaarvamiste süsteem ja see on asendatud krediteerimise menetlusega. Tuleb vaid pidada meeles, et kui kõne all on maksustatav sissetulek (Taxable income), siis tuleb mõista, et sama-summalise bruto sissetuleku juures saame hoopis erinevad summad, mis oleneb sellest, kas kasutame senist või uut maksustamise süsteemi.

Uue süsteemi kohaselt on sissetuleku mahaarvamistest täielikult elimineeritud $1.000 sissetulek investeerimistelt ja kuni $500 mahaarvamine palgalise sissetuleku kuludest (Employment expense deduction).

Ülejäänud seni peamiselt kasutamisel olnud mahaarvamised tuleb edaspidi eritleda kahte ossa, so. ühed kus jätkuvalt on kasutatav senine mahaarvamiste süsteem ja teised, kus tuleb rakendamisele uus krediteerimise põhimõte.

Bruto-sissetulekust kuuluvad täielikult mahaarvamisele kontributsioonid registreeritud pensioniplaani (RPP) ja registreeritud erusäästuplani (RRSP). Viimase ülemmääraks jääb 1988. aastal senine $7.500 piir. Mittenormaalseks mahaarvamiseks loetakse ka ametiühingu liikmemaksud (Annual union, professional or like dues), mis on samuti sissetulekust mahaarvatavad enne maksustatavat sissetulekult. Samasse liiki peaks kuuluma ka laste hoolduskulud ja kolimiskulud.

Järgmised mahaarvamised loetakse normaalseteks mahaarvamisteks (Standard deduction): Kanada pensioniplaani kontributsioonid, töötuse kindlustuse preemiad, õppemaksud, hariduse mahaarvamine (Education deduction), kuni tuhande-dollariline mahaarvamine erapensionidelt ja üle kolme protsendi makstud arstlike kulude (Medical expenses) eest. Kõiki neid mahaarvamisi asendab 1988. aastal 17% tulumaksu krediteerimine.

Heategevuslikud annetused kuuluvad esimese $250 arvel krediteerimisele 17% ulatuses ja selle piiri ületamisel on iga dollar krediteeritav 29%. Järelikult kogu annetuste puhul $500 summas oleks tulumaksu krediteerimine 1988. aastal $115.

Mis puutub aga arstlike kulude mahaarvamise või krediteerimise küsimusse, siis tundub et see muudatus on teataval määral ebasoodsas olukorras, kuna netosissetuleku summa on uue süsteemi kohaselt tunduvalt kõrgem, sest mitmed lubatud mahaarvamised on selles sektoris elimineeritud, nagu eelpool kirjeldatud.

1987. aastal on lubatud isiklike mahaarvamistena: põhiline isiklik mahaarvamine $4.270, abieluline mahaarvamine $3.740 ja vanaduse mahaarvamine $2.670.

Neid mahaarvamisi asendab 1988. aastal tulumaksu krediteerimine: põhiline isiklik $1.020, abieluline $850 ja vanaduse $550.

Reformi-eelnõu seletuses väidetakse, et see süsteemi muudatus, kus mahaarvamised asendatakse tulumaksu krediteerimisega, loob palju õiglasema maksustamise aluse, kuna kõrgema sissetulekuga maksumaksjaid soodustas mahaarvamiste süsteem tunduvalt enam kui madalama sissetuleku omi, s.o. kas mahaarvamine tähendas 16% või 34% kokkuhoidu igalt maksustatavalt dollarilt.

Uue süsteemi rakendamine tähendaks et 850.000 maksumaksjat ei maksaks enam üldse tulumaksu, kelle hulgas on 250.000 pensionäri, ja ülejäänud on maksustatud madalamal määral. Selle süsteemi rakendamise tagajärjeks on, et 1988. aastal riigi sissetulekud vähenevad isiklike tulumaksude arvel kahe miljardi dollari ulatuses. Riigi eelarve puudujääk aastas on aga ligi 30 miljardit dollarit, mispärast valitsusel tuleb maksustamiseks leida teisi vahendeid.

SISSETULEK INVESTEERIMISTELT

Kahel viimasel aastal on olnud erakorraliseks soodustuseks teenitud kapitali kasumi (Capital gain) vabastamine piiratud ulatuses tulumaksust. Käesoleval aastal on selleks ülemääraks $100.000. Seda tuleb mõista, et kui isik on kasutanud 1985. aastal kasumist mahaarvamisena $20.000 ja järgmisel aastal jällegi $30.000, siis käesoleval aastal on tulumaksu vaba vaid $50.000. Esmakordsel kasutamisel käesoleval aastal on aga piiriks $100.000, mis vastavalt tulumaksureformi eelnõule on nüüd $500.000 asemel ühtlasi isiku eluaegseks tulumaksu vabaks ülemääraks.

Erandina jääb püsima $500.000 ülemmäär farmide ja väike-äride aktsiate (Shares of small business corporations) osas.

Kapitali-kasumina saadud tulu, mis ületab 1988. aastal tulumaksu vaba piiri, on maksustatav 50 protsendi asemel 66 2/3 protsendi ulatuses ja 1990. aastal juba 75% määras.

HÜVITUS MÜÜGIMAKSULT

1986. aasta tulumaksulehtede täitjad tutvunesid esmakordselt föderaalvalitsuse müügimaksu (Sales tax) krediteerimise ja tagasimaksu võimalusega. Reformi plaanis on see põhimõtteliselt jäänud samaks, kuid täieliku hüvituse saamiseks on sissetuleku ülemmäär tõstetud $15.000-lt tasemele $16.000 ja täiskasvanute krediteerimine on tõstetud $70 isikule ning lastele $35 lapselt.

Kuigi eelpool oli märgitud, et eelnõu kohaselt 1988. aastal 850.000 isikut vabanevad tulumaksu tasumise kohustusest, kus suur osa neist kuuluksid just selle hüvituse kategooriasse, siiski näib et selle hüvituse saamise tingimuseks on tulumaksulehe täitmise vajadus. Reformi tutvustamisel märgitakse, et see makstakse avansina ette.

MÜÜGIMAKS

Kui isikliku tulumaksu reform vähendab riigi sissetulekuid järgmisel aastal paari miljardi dollari võrra, siis samaaegselt ettevõtete maksustamise reform eeldab viie aasta jooksul suuremat tulumaksu sissetulekut ettevõtetelt viie miljardi dollari ulatuses. Reformi kavas teise astmena on senise müügimaksu (Sales tax) täielik ümberkorraldamine ja maksustamise aluste laiendamine.

See reform kavatsetakse viia läbi aastaks 1989.

Parlamendis ongi müügimaksu küsimus vastasparteide poolt kõige rohkem sõnavõtte ja kriitikat-tekitanud.

Müügimaks on teatavasti kaudne maks, mis tabab isikut alles siis kui ta teatud toodet omale hangib, või teatud teenindust kasutab.

Lähem ülevaade käesolevas arengu — astmes oleks liiga enneaegne.

E. SOOMET

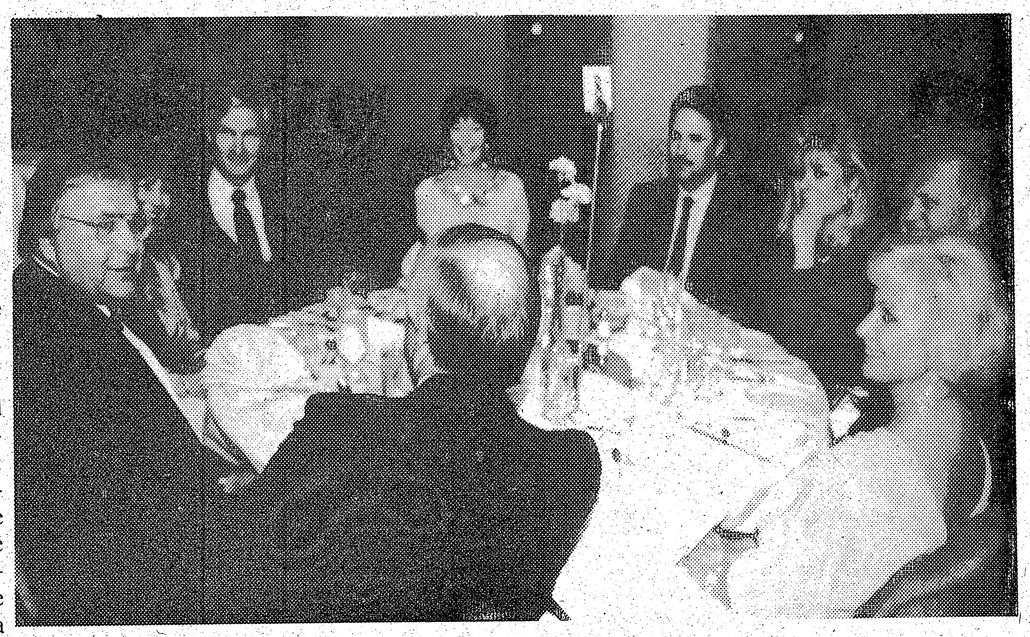

Lõbus laudkond Majandusklubi ballil. Foto: Vaba Eestlane

Mida on oodata Põhja-Ameerika majandusest lähemas tulevikus?

Möödunud kuu keskpaigas pidasid MacKenzie Financial Corporation'i pea investeerimishaldurid loengu sellekohta, milline on majanduslik areng Põhja Ameerikas järgmiste aastate jooksul.

MacKenzie firma investeerimisfilosoofia on rajatud aktsiaturu eri sektorites toimuvate muudatuste jalgimisele ja ennustamisele. Nii näiteks ennustasid nad üsna täpselt, et 1986 aasta suvel toimus Põhja-Ameerika aktsiaturgudes turge eestvedavates sektorites vahetus. Senini tõusutekitanud sektorid nagu pangad, tarbijate vajadusi teenindavad sektorid nagu jae- ja hulgimüügi firmad jne. loovutasid sellel ajavahemikul oma koha maapõuevarade ja rasketööstuse firmadele. Tänu sellele oli näiteks nende Industrial Growth fondi üheaastane tõus üle 25%.

Nende ennustus on väga positiivne. Nende arvates kestab majanduslik areng ja aktsiaturu tõus veel umbes neli aastat.

Oma optimismi põhjendavad nad järgmiselt.

Ameerika dollari langus oma suurte kaubanduspartnerite, Jaapani ja Lääne Saksamaa vääringute suhtes hakkab lõpuks positiivset mõju avaldama USA kaubandusbilansi puudujäägile. Kuna kanada dollari suhe USA dollariga on väga vähe muutunud, soodustab eelpoolmainitud vääringute väärtuste muudatus ka kanada firmasid. See teeb Põhja-Ameerikas toodetud kaubad maailmaturul odavamaks ja võistlusvõimelisemaks.

Pealeselle on Põhja-Ameerika firmad pärast 1981-82 aasta majanduslikku tagasilööki oma tootmiskulusid tublisti kärpinud, mis omakorda nende võistlusvõimet tõstab. On oodata firmade kasumite väga tugevat tõusu, mis peaks aktsiaturgusid omakorda ülespoole suruma.

Tänu Põhja-Ameerika vääringute langusele, on nii Lääne-Saksa-kui ka Jaapani investeerijatele selle mandri aktsiad väga odavad, mis toob tugevasti väliskapitali sisse.

Ka kanada tarbija on rahanduslikult heas olukorras. Võlgade suhe sissetulekuga on viimaste aastate jooksul alanenud ja käimasolevate uurimuste alusel on nende tarbijate arv, kes kavatsevad suuremaid ostusid nagu elumaja ja auto viimase kahe aasta jooksul tublisti tõusnud. Ka demograafiliselt on nii Kanada kui ka USA väga soodsas olukorras, kuna protsentuaalselt suur osa elanikkonnast on selles vanuses, kus teenistus on suhteliselt hea, ja vajadus suurte ostude järgi ning võime investeerimiseks on suur. Need vanusegrupid püsivad veel 15 aastat majanduslikult domineerivas vanuses.

Nendele, kes aktsiaturu tehnilisi näitajaid jälgivad, on MacKenzie mehed leiutanud uue, nimelt üheksa ühe vastu näitaja. Uurides New Yorgi aktsiaturu ajaloolist kulgu, on nad leiutanud, et igakord kui on kaks teineteisele järgnevat päeva, millal tõusvate aktsiate arv ületab langevate aktsiate arvu üheksakordselt või rohkem, on oodata tugevat aktsiaturu tõusu, mis kestab vähemalt aasta. Viimane kord juhtus see möödunud aastavahetuse lähedal.

TARVO TOOMES

SPORT

Laura Randmaa kahekordne meister

Ontario noorte tennismängijate meistrivõistlustel Torontos, Kew Gardens'i Tennisklubi väljakul 18. ja 19. juuli nädalalõpul võitis alla 16-aastaste klassis Laura Randmaa semifinaalis Susan Italiano 2:6, 6:4, 6:1, finaalis võitis ta Jeather Coburni 7:5, 6:3 ja tuli omas klassis Ontario meistriks.

Alla 16-aastaste paarismängus mängis Laura Randmaa finaalis koos Susan Italianoga võites Mraz'i ja H. Coburni'i eriti tasavägises mängus 7:5, 5:7 ja 7:5.

Spordist lühidalt

Järjest tõusvat vormi näitav Bulgaaria sprinter Anelia Nuneva viis hiljuti rahvusrekordi 100 meetris 10,86-le. See on võrdne hooaja maailma tipptulemusega, mille varem jooksid Marlies Göhr (Ida-Saksa) ja Marlene Ottey (Jamaika).

Φ

Tennisetaeva uus täht (nr. 2 mängija maailmas), 18-aastane lääne-sakslanna Steffi Grat saab iga päev pakkide viisi kirju ja ka muid saadetisi. Hiljuti tõi postiljon talle suure karbi marmelaadi. Steffi vanemad saatsid maiustusekarbi laboratooriumi, kus selgus, et ühes tükis oli surmav annus mürki.

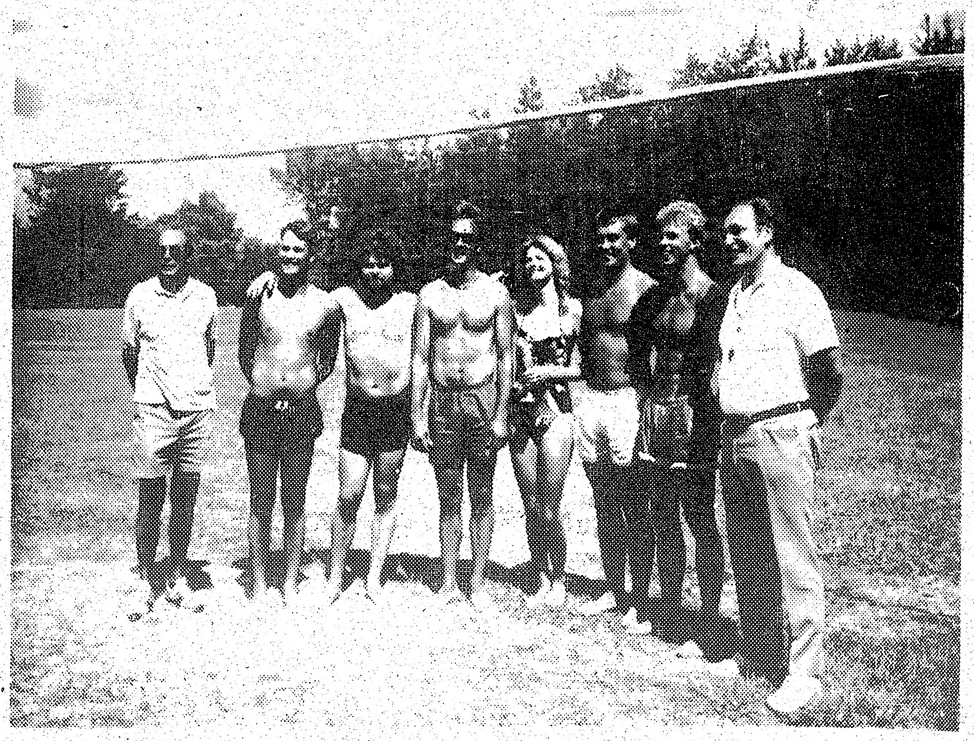

Äsjatoimunud Seedrioru Suviharja pidustuste raamides leidsid aset ka võrkpallivõistlused Benno Jostmani korraldusel. Pildil võitja meeskond „Orangeville-Thornhill Paradiisis". Vasakult Seedrioru juhatuse liige Benno Jostman, Peeter Roose, Allan Luiker, Villi Käärid, Pauline McNally (karikaga, mille annetas Benno Jostman), Aaro Tõnis, Peeter Sõrra ja vahekohtunik Tammi Ruutopõld. **Foto: A. Jostman**

Pat Cash

Üllatustega Wimbledon

Tennise maailma iga-aastane tähtsaim sündmus — turniir Londoni eeslinnas Wimbledonis, mida peetakse mitteametlikeks maailmameistrivõistlusteks, algas ja lõppes tänavu suurüllatustega meeste üksikmängus. Kahe eelmise aasta võitja lääne-saksa noor „imelaps" Boris Becker, nüüd ka meistriks ennustatud, pidi võistlemise lõpetama juba teise vooru järel. Seda põhjustas ootamatu kaotus peaaegu tundmatule austraallasele Peter Doohanile. Ja üks teine mängija samalt maalt — 22-aastane Pat Cash tekitas „pahandust" turniiri viimases matshis, meeste üksikmängu finaalis. Tshehh Ivan Lendlil, kel on võite kõikidelt tähtsamatelt turniiridelt, v.a. Wimbledon, ei olnud ka seekord õnne, kuigi ta maailma esireketina oli favoriidiks. Kuid maailma edetabelis 11. kohal asuv Cash, esitades vist oma elu parima partii, osutus ootamatult liiga kõvaks „pähkliks". Sellest on möödunud 16 aastat, kui meeste tiitel viimati läks Austraaliasse.

Naiste üksikmängus see vastu edetabeli nr. 1. Martina Navratilova kaitses oma positsiooni uue tähe, 18-aastase läänesakslanna Steffi Grafi vastu. Viimane oli enne turniiri võitnud 45 matshi järjest, Navratilova polnud aga võitnud ühtki tähtsamat turniiri. Oma seekordse triumfiga püstitas ta omamoodi rekordi. See oli tal kuues kord järjest ja üldse kaheksas kord võita Wimbledoni tiitel. Enne seda jagas ta viie katkematu võiduga esikohta Rootsi kuulsuse Björn Borgiga ja 1920-ndate aastate suure staariga, prantsuse „jumaliku" Suzanne Lengleniga.

Jämesäär SKAUDILUGU

EESTI SKAUTLUSE JUUBELIAASTAKS

10.

Kaitseliidule valmistas noorkotklus siiski suure pettumuse. Noorkotklusest läbi käinud poiste kaitseliitu astumine ei suurendanud organisatsiooni liikmeskonda nimetamisväärselt. Asja parandamiseks kujundati uus aste — noorkaitseliitlane, mis vastanuks skautide vanemskaudi (roveri) astmele ja oli välimuselt üsna mälitaarne. Noorkotka pluusiga, kaitseliidu nokk-mütsi ja üle-õla-rihmaga noorkaitseliitlane ei jõudnud kaugemale kaitseliidu ajakirja „Kaitse Kodu" veergudelt, kus see avaldati samal ajal kui venelased tulid baasidesse. Tagant-järgi on kerge tark olla. Nüüd teame, et noorkotkastest kaitseliitu astunud noorte meeste vägi ei oleks kuidagi muutnud meie saatust. See on traagiline fakt, kuid kaitseliidu „spaleer", mis maanteede ääres valvas punaarmee sissemarssi, oleks sel juhul olnud tihedam ja veel traagilisem — küüditamisnimekirjad olnuks veelgi pikemad.

Esimene skautlik segaorganisatsioon

Veel üks fakt, millele tasub pöörata tähelepanu. Me teame, et kaitseliidu ja nais-kodukaitse eeskujul oli ka noorkotkastel ja kodutütardel samasugune märk. Kuigi mõlemad organisatsioonid olid eraldi ja erineva juhtkonnaga, oli mõlemal sama kotkas liiliamärgi ja Eesti vapiga rinnal ja peakattel.

Kuidas me seda nüüd ka keerutada tahaksime, kuid kodutütred ei olnud mitte gaidid — kelle rahvusvaheliseks märgiks on ristikheinaleht. Nad olid rahvusvahelise arusaama kohaselt tüdruk-skaudid. Nende registreerimine maailmakeskuses ei oleks saanud toimuda gaidide vaid skautide juures. Skautlus aga sel ajal veel segaorganisatsioone ei tunnustanud. Nii jääb meile teatud pioneeri-au, et olime esimesed kes praegu populaarset segaorganisatsiooni vormi harrastasime. Noorseppasid ei saa selleks pidada, kuna nende „rahvuslik" joon ei lubanud neid kunagi rahvusvahelist tunnustust otsida.

Skautlus lüüakse kinni

Kommunistlik okupatsioon likvideeris ka eesti skautluse ja 1940. aasta suveks kavandatud skautide ja noorkotkaste suur ühine suurlaager jäi teostamata. Noorkotkad suleti mõned päevad pärast võimu ülevõtmist koos kaitseliiduga. Skautidele korraldasid punavõimud omamoodi poliitilise „testi", oletades nähtavasti et riiklikult teatud ebasoosingus olnud skaudid võiksid punaste poolele üle tulla.

Seda võtet oli edukalt kasutatud pärast oktoobri-revolutsiooni, kui Lenini vaba-abieluline naine Nadeshda Krupskaja hakkas asutama punaste pioneeride organisatsiooni. Ta värbas esimesteks pioneerijuhtideks naiivseid vene skaudijuhte, kes hiljem kõrvaldati. Eesti skaudid — ükskõik kui halbadeks eesti rahvuslasteks neid püüti nimetada — osutusid ka nüüd kindlaks. Kuigi kompartei määras skautide peavanemaks kommunist Erich Tarkpea, ei võtnud skaudid „vedu" ja nende organisatsiooni varad ja lipud, mida peita ei suudetud, võeti komnoorte poolt üle septembris 1940.

Nooremate poiste koondused lõppesid, kuid vanemad poisid paljudes kohtades ignoreerisid tegutsemiskeeldu ja jatkasid kooskäimisi ning tegutsemisplaanide tegemist põranda all. Mõningaid selle ajastu lugusid ei saa praegusele n.n. „avalikustamise" perioodile vaatamata veel avaldada.

„Skautlus" okupatsioonide all

Kellelegi pole pähe tulnud kommunistlikke „oktoobrilaste" ehk „tähekeste" ja „punaste pioneeride" organisatsioone vaadelda eesti skautliku liikumise jatkuna, kuigi nende rakendamine toimus meile varem tuntud meetodil koolide kaudu ja kooliõpetajate käsutamisega. Mõnigi õpetaja sai saksa okupatsiooni tulles kuuli selle eest, et ta kuulekalt uute võimude käsku täitis.

Saksa okupatsioon ei andnud luba skautide ega ka noorkotkaste organisatsioonide taastamiseks. Nagu kaitseliidu asemele organiseeriti „omakaitse", nii toimus paar aastat pärast okupatsiooni algust ka uue noorteorganisatsiooni loomine. Struktuuriliselt ehitati see skautlikul põhimõttel „Hitler Jugendi" poolt kasutatud kujul. Rida eesti noortejuhte, kes lootsid „Eesti Noorte" sildi all jatkata eesti rahvuslikku skautlust asusid uue organisatsiooni juures tööle palgalistena.

Sakslased valmistasid ka neile kibeda pettumuse, kasutades organisatsioone ja inimesi oma desperaatsete plaanide teostamiseks. Noorte värbamine saksa tööteenistusse ja lennuväe abiteenistusse toimus „Eesti Noorte" vahendusel ning paljud noortejuhid läksid noorte saatjatena Saksamaale kaasa. Mõned nendest jäid noorte juurde kuni vangi- ja põgenikelaagriteni.

Eesti pagulaskond tunnustab saksa okupatsiooni ajal tegutsenud noortejuhtide tööd hoolimata selle traagilisest lõpust. Sellest võib pikemalt lugeda „Vaba Eestlase" toimetaja Arvi Tinitsi koostatud koguteosest „Välgumärgi kasvandikud".

Skautlus sünnib uuesti

Endised skaudid ja skaudijuhid, kellel õnnestus põgeneda Rootsi, alustasid kohe põgenikelaagrites uuesti skautliku tegevusega. Rasked sõja-aastad olid teostanud skautide ja noorkotkaste tõelise ühendamise. Noorkotka märki kantakse mälestusesemena ühest ilusast perioodist ja suurlaagrites kogunevad selle märgi omajad aegajalt ühiseks pildistamiseks. Rahvusvaheline skautlus on osutanud suuri teeneid eesti skautluse taas-asutamisel.

Rootsis andis selleks esimese võimaluse Noorte Meeste Kristliku Ühingu Skaudiliit ja esimene skautüksus Stokholmi NMKÜ juures, mis asutati 1. detsembril 1944 tegutseb tänapäevani. Samuti alustas Rootsi NMKÜ juures tegevust esimene eesti skautide juhtimiskeskus. Selle kaudu paljundatud ja levitatud tegevusjuhised ulatusid koguni Saksamaale noorte vangi- ja põgenikelaagritesse.

Saksamaal algas eesti skautlus pärast kapitulatsiooni 1945. aasta suvel, kusjuures esimesed sammud astuti briti ja ameerika sõjajõududes ning põgenikeorganisatsioonis tegutsevate endiste skautidega isiklike kontaktide kaudu. Üsna varsti lõi kaasa ka rahvusvaheline skautide keskus Londonis ning määras oma voliniku noorteprobleemide lahendamiseks.

Järgneb

Andres Raudsepp esines kontserdiga Ehatares

Meisterlikult ja tunnete esines bariton Andres Raudsep isesesva kontserdiga ehatarelast le ja sütitas ka kõige nõudlikun osa kuulajaskonnast, kelle hulg oli ka suur hulk Eesti Koo elanikke. Kunstniku kõrge tasemest annab kindlasti tu nistust see, et kuulajaskon hulka kuulus osaliselt koduma kõrgema muusikalise haridu saanud isikuid ning kauaaegse laulukunsti viljelejaid, kes oskas hinnata kunstniku jõulist ja puha ettekannet ka kõige nõudlikuma muusikapalade esitamisel, mille olid kindlasti kontserdi esime osas ettekantud laulud: „Laulik omaksed" isamaalik laul Kreek'i viisiga, „Porokarjus Henrik Visnapuu sõnadele dr. Toi poolt loodud viisiga, Sarvehääl" prantsusekeele Flieger'i viisiga ja saksakeelne Schubert'i tuntud helind „An d Musik". Kontserdi teine osa o pühendatud kergemasisulistel meeleolulauludele, mille hulk kuulusid: H. Meri „Kaluri laul", V. Naissoo „Mu kodu." Jüri Mandre „Nipernaadi lip laul." Puhkuse andmiseks om klaverisaatjale ja kahtlemat meie rahvusgrupi ühele paremal klaverikunstnik Charles Kipper ile esitas solist kitarri saatel Ufer'i „Septembri kuu päevad ja „Kuid see mind ei kurvasta. Kontsert andis kahtlemata tu nistuse Andres Raudsepp mitmekülgsetest võimetest lau ja muusikakunsti viljelemisel jättis sügava tänutund ehatarelaste südametesse, lootus ga peatsele jällekuulmisel Kauakestvad, õigustatud kiid avaldused sundisid kunstnik mitmekordsele tagasipöördum sele kuulajaskonna ette. Vee kordselt suurim ja südamliku tänu selle unustamatu kunstili pärast lõuna eest meie nooren generatsiooni kunstnikele, k oma igapäevase töö kõrval ae leidsid ja vaeva ei põlanud me vanema generatsioonile tõsise sügava rõõmu valmistamisek Väikeseks tähutäheks kunstnike oli hoolsate Ehatare naistoimko na liikmete poolt pakutud koh suupistetega.

H. KI

Kolmas „Eesti Kalur" 1987

Eesti Kalurite Koondise ajakir „Eesti Kalur" tänavuses ko mandas numbris on avaldatud H Tootsi „Uus meetod kala värsk na hoidmiseks", tutvustad Rootsi kalandusfirma jt. poo konstrueeritud pakendit. Sama autorilt veel teine, eelmisele läh dane artikkel „Värskekala säil tamisest". Edasi Koipsi elanik jutustus „Laternakupp", mille kirja pannud H. Aksberg, kes ki jutab ka põhjaranniku kaluri omaaegseist kontaktidest ü Soome lahe, millest on teate alates 1687, kuid kontaktid

õrkpallivõistlused Ben-
Paradiisis". Vasakult
Villi Käärid, Pauline
Sõrra ja vahekohtunik
Foto: A. Jostman

üksikmängus see vastu
nr. 1: Martina Navrati-
ses oma positsiooni uue
8-aastase läänesakslanna
rafi vastu. Viimane oli
rniiri võitnud 45 matshi
Navratilova polnud aga
ühtki tähtsamat turniiri.
kordse triumfiga püstitas
hoodi rekordi. See oli tal
rd järjest ja üldse kahek-
võita Wimbledoni tiitel.
da jagas ta viie katkematu
esikohta Rootsi kuulsuse
Borgiga ja 1920-ndate
suure staariga, prantsuse
ku" Suzanne Lengleniga.

a Arvi Tinitsi koostatud
sest „Välgumärgi kasvan-

s sünnib uuesti
ed skaudid ja skaudijuhid,
nnestus põgeneda Rootsi,
kohe põgenikelaagrites
skautliku tegevusega.
sõja-aastad olid teostanud
ja noorkotkaste tõelise
nise. Noorkotka märki
mälestusesemena ühest
erioodist ja suurlaagrites
vad selle märgi omajad
ühiseks pildistamiseks.
vaheline skautlus on
d suuri teeneid eesti
e taas-asutamisel.
s andis selleks esimese
use Noorte Meeste
Ühingu Skaudiliit ja
skautüksus Stokholmi
juures, mis asutati 1.
bril 1944 tegutseb
ani. Samuti alustas Root-
Ü juures tegevust esimene
kautide juhtimiskeskus.
kaudu paljundatud ja
tegevusjuhised ulatusid
Saksamaale noorte vangi-
ikelaagritesse.
maal algas eesti skautlus
apitulatsiooni 1945. aasta
usjuures esimesed sam-
uti briti ja ameerika sõja-
es ning põgenike-
tsioonis tegutsevate en-
autidega isiklike kontakti-
u. Üsna varsti lõi kaasa ka
aheline skautide keskus
is ning määras oma
ku noorteprobleemide
miseks. **Järgneb**

kirjandus • kunst • muusika

Andres Raudsepp esines kontserdiga Ehatares

Meisterlikult ja tunnetega esines bariton Andres Raudsepp isesesva kontserdiga ehatarelastele ja sütitas ka kõige nõudlikuma osa kuulajaskonnast, kelle hulgas oli ka suur hulk Eesti Kodu elanikke. Kunstniku kõrgest tasemest annab kindlasti tunnistust see, et kuulajaskonna hulka kuulus osaliselt kodumaal kõrgema muusikalise hariduse saanud isikuid ning kauaaegseid laulukunsti viljelejaid, kes oskasid hinnata kunstniku jõulist ja puhast ettekannet ka kõige nõudlikumate muusikapalade esitamisel, milleks olid kindlasti kontserdi esimese osas ettekantud laulud: „Lauliku omaksed" isamaalik laul C. Kreek'i viisiga, „Porokarjus" Henrik Visnapuu sõnadele dr. R. Toi poolt loodud viisiga," Sarvehääl" prantsusekeeles Flieger'i viisiga ja saksakeelne F. Schubert'i tuntud helind „An die Musik". Kontserdi teine osa oli pühendatud kergemasisulistele meeleolulauludele, mille hulka kuulusid: H. Meri „Kalurite laul", V. Naissoo „Mu kodu." ja Jüri Mandre „Nipernaadi lipulaul." Puhkuse andmiseks oma klaverisaatjale ja kahtlemata meie rahvusgrupi ühele paremale klaverikunstnik Charles Kipper'ile esitas solist kitarri saatel R. Ufer'i „Septembri kuu päevad" ja „Kuid see mind ei kurvasta." Kontsert andis kahtlemata tunnistuse Andres Raudsepp'a mitmekülgsetest võimetest laulu ja muusikakunsti viljelemisel ja jättis sügava tänutunde ehatarelaste südametesse, lootusega peatsele jällekuulmisele. Kauakestvad, õigustatud kiiduavaldused sundisid kunstnikke mitmekordsele tagasipöördumisele kuulajaskonna ette. Veelkordselt suurim ja südamlikum tänu selle unustamatu kunstilise pärast lõuna eest meie noorema generatsiooni kunstnikele, kes oma igapäevase töö kõrval aega leidsid ja vaeva ei põlanud meie vanema generatsioonile tõsiselt sügava rõõmu valmistamiseks. Väikeseks tähutäheks kunstnikele oli hoolsate Ehatare naistoimkonna liikmete poolt pakutud kohvi suupistetega.

H. KIVI

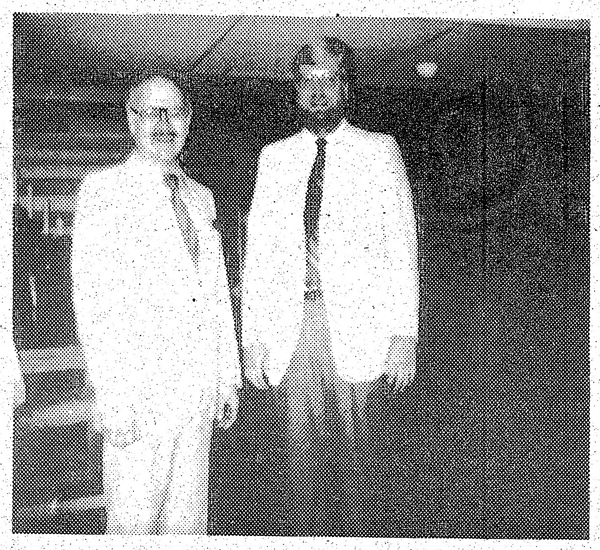

Bariton Andres Raudsepp klaverisaatja Charles Kipperiga.
Foto: H. Kivi

„Uutmine" eesti kultuuriilminguis

Tänavu on märgatavaid „uutmisi" kodumaa kultuuriilminguis, on teatud laienemine iseseisvusaegse ja pagulasaegse kultuurielu käsitlemisele. Vaevalt oleks selliseid nähteid varem võidud ette kujutada.

Ajakiri „Looming", mis on ametlikult Eesti NSV Kirjanike Liidu kirjanduslik ja ühiskondlik-poliitiline ajakiri, lisas esmakordselt oma nime alla pälgelehele „Ilmub 1923. aastast".

Tänavuse „Loomingu" esimeses numbris avaldati Oskar Lutsu sõjaaastal kirjutatud „Kevade" järele „Sügise" II osa, mis seni polnud eriraamatuna saanud ilmuda, ositi küll „Postimehes" avaldatud, kuna see käsitles jõukat kodanluse aega ja tegelasteks oli koguni Vabadussõjas võidelnud ohvitser ja temale allunud sõdur.

Teises numbris kirjutab A. Vinkel „August Mälk Lümandas", lisades sellele ajajärgule ka Lagle kirjaniku talu saamise ja seda, et Mälk Riigivolikogus toetas „Saremaa saadikuna" provinsti kultuurielu majanduslikku edendamist. Poliitiline tegevus polevat oluliselt Mälgu kirjanduslikku loomingut mõjustanud.

Kolmandas numbris annab L. Uustalu pikema ülevaate Pedro Krusteni sõjajärgseist, s.o. pagulasajal ilmunud romaanidest ja arvab lõpuks, et „küllap soovis Pedro Krusten oma loomingule kodumaale jõudmist". Ükshaaval kaheksat romaani vaadeldes leiab autor, et Krusteni perekonna triloogia „Torn üle metsa" (1959), „Laul kõrgel kaldal" (1962) ja „Neiuke läks roosiaeda" (1963) paigutub eesti kirjanduses kusagile „Väikese Illimari" ja „Tõe ja õiguse" vahepeale.

Neljandas numbris kirjutab A. Vinkel ulatusliku ülevaate „Raissa Kõvamehe kirjanduslik töö", hinnates kirjaniku Muhumaa ainelisi teoseid, öeldes et „ta tööde paremik osutub heaks rahvalikuks lugemisvaraks ning on seda väärt, et nendega oleks laiemal hulgal võimalik tutvuda". Kas see tähendab, et neid võib nüüd kodumaale saata?

Viiendas numbris on avaldatud Villem Reimani 70. aasta surmapäeva tähistamiseks pikem ülevaade, kuna ta osa eesti rahvuskultuuri arengus olevat praktiliselt olnud teadvustamata. Autor annab V. Reimani eluloo, ülikooli lõpetamise vaimulikuna ja kirikuõpetajaks olemise Kolga-Jaanis. Tema tegevusest räägitakse Eesti Kirjanduse Seltsi asutajana ja selle esimehena. „Kuigi Villem Reimani vaated olid konservatiivsed, kuid sellegipoolest on tema panus eesti kultuuri suur. Oma võlga tema ees me saame lunastada üksnes tõsise tööga, viies V. Reimani nime ning arusaamise tema tähtsusest kogu rahva teadvusse", lõpetab M. Laar.

Samas numbris on avaldatud ajakirja „Loomingu" 1986. aastapreemiate saajad, teiste hulgas sai Uku Masing posthuumselt preemia eelmisel aastal „Loomingus" avaldatud luuletsükli eest. Samas numbris kurdab Rein Ruutsoo, et U. Masingu looming on avalikkusele praktiliselt tundmatu. See on peale esikogu välja antud paguluses.

Eraldi avaldati tunnustust väliskaitselise „Eesti kalanduse minevikust" materjale, teades et kodumaal on eesti kalureile mõeldud ajakiri venekeelne.

H.

Kolmas „Eesti Kalur" 1987

Eesti Kalurite Koondise ajakirja „Eesti Kalur" tänavuses kolmandas numbris on avaldatud H. Tootsi „Uus meetod kala värskena hoidmiseks", tutvustades Rootsi kalandusfirma jt. poolt konstrueeritud pakendit. Samalt autorilt veel teine, eelmisele lähedane artikkel „Värskekala säilitamisest". Edasi Koipsi elaniku jutustus „Laternakupp", mille on kirja pannud H. Aksberg, kes kirjutab ka põhjaranniku kalurite omaaegseist kontaktidest üle Soome lahe, millest on teateid alates 1687, kuid kontaktid on palju vanemad; asulad Soome ja Eesti rannikuil olid nagu „naaberkülad", mida vastakuti külastati.

„Mineviku märkmeid Vana-Pärnust" meenutab Koitlane, A. Talve aga kirjutab merede sügavusest, Altranna Sass merega seotud mälestusist, E. Art Talvisest jääst kaluri elus, H. Aksberg vanimaid purjelaevu Pärispääl 1775 ja 1850. aastate paiku, J. Sutt vestleb kalapüügi mälestusist Kihnus. Lõpuks mõned fotod suurtest kaladest Eestis ja Rootsis.

Ajakiri jätkab eesti kalanduse minevikku kirjeldanud kaheköitelise „Eesti kalanduse minevikust" materjale, teades et kodumaal on eesti kalureile mõeldud ajakiri venekeelne.

H.

Ilmus NMKÜ ajalugu

Mõned aastad tagasi ilmus tüse raamat eesti skautluse ajaloost. Nagu vanemad meist mäletavad, töötas peagu kogu iseseisvuseaja skautlusega rööbiti Eesti Noorte Meeste Kristlik Ühing, tuntud populaarselt ingliskeelse nime YMCA järgi „Imka" nime all. Silma paistsid selle organisatsiooni saavutused eriti seoses spordiga.

Nüüd on pärast pikki aastaid välja antud selle organisatsiooni ajalugu Eestis ja paguluses, kuuldavasti kadunud Herbert Niileri eestvõttel.

Teos sisaldab peatükid organisatsiooni tekkimisest, selle asutamisest Eestis, selle ühistest tegevusharudest. Edasi pikemalt tegevusest Tallinnas ja Tartus ning tööstuste juures. Hiljem ka väikelinnades. On antud ülevaade organisatsiooni majandamisest (toetuste hankimise kaudu) ja toodud statistikat. Lõppu on lisatud ülevaade tegevusest paguluses. Sisukorral puudub kahjuks lehekülgedele viitamine, mis ei kergenda teoses orienteerumist. Lisatud on ingliskeelne kokkuvõte. Teos on väga rikkalikult illustreeritud ja sisaldab palju kultuuriloost materjali, eriti spordiliikumise alal.

Hinnangutest organisatsioonide töö kohta väärivad tsiteerimist kaks. EV president Konstantin Päts a. 1938: „NMKÜ töö tööstuskeskustes on olnud suureks väärtuseks rahvale. Haridus- ja vabaajaveetmisetegevused on aidanud tõsta tööliste ja nende perekondade üldkultuurilist taset, on aidanud tööjuhatusi parandada töötingimusi vabrikutes ja on leidnud täielikku tunnustust riigiasutuste poolt."

Läti NMKÜ Liidu nõuandja John Lewis:

Eestis on kõige paremini korraldatud juhtide ettevalmistus. Eesti ühingutes toimub väga hea tegevus poistele, noormeestele ja meestele, maaelanikele, töölistele ja üliõpilastele."

Teoses ilmunud pilte lehitsedes ei kohta me seal mitte üksi tavalisi „juhatuste" pilte laua taga istuvatest või üles rivistatud meestest, vaid tõesti elavaid pilte looduses viibimisest, laagrielust, sporditegemisest, „transpordiüksus" hobuvankri näolgi on jäädvustamist leidnud, samuti mõned plakatid seoses laagritega.

Üks peatükk Eesti iseseisvuseaegsest kultuurielust on jälle jäädvustatud ja ootab paika huviliste raamaturiiulitel.

Eesti Noorte Meeste Kristlik Ühing 1920—1940 ja paguluses. Peatoimetaja Herbert Niiler ja toimetajatena Evald Uustalu, Harry Nurmet. Zelienople, Oregon, Stockholm. 1982. 128 lk.

EPL

Ilmus „Bülletään" nr. 35

On ilmunud Eesti Õpetajate Keskühingu häälekandja „Bülletään" nr. 35. Peatoimetaja Herman Rajamaa juhatab sisse värske numbri artikliga eesti keele iseärasustest ja eesti keele grammatika õpetamisest. Dr. Arvo Sauksilt on pikem kirjutis noorte hingeelust ja selle üksikuist arengujärkudest. Tiiu-Ann Salasoolt on ära toodud ettekanne eesti keele õppekavade koostamisest, mille ta pidas Sydney's suvel 1986 korraldatud eesti keele õpetamise kursusel. Toronto eesti koolide tööst ja probleemidest kirjutab Henn Ründva ja lähemalt Toronto Täiendusgümnaasiumist Edgar Marten. Enda-Mai Michelson-Holland tutvustab eesti keele õpetamist oma kakskeelses kodus USA-s. — 11. juunil 1986 täitus Eesti Õpetajate Keskühingu asutamisest 35 aastat. Selle tähistamisest kirjutab üks asutajaid ja endine kauaaegne esimees Herman Rajamaa. Lisatud on pilte autorile, Pariisis elavale Fanny de Siversile ajakirjas ilmunud artiklite ja kultuurikirjade eest.

Nii järjekindel, varem põlualuste ja paguluses olevate autorite kohta ülevaadete avaldamine viitab põhjusele, et on käimas kodumaa kultuurivaramu täiendamine minevikust võetavaga ja paguluses ilmunud kirjandusliku loomingu kaasabiga.

HO

Toimetusele saadetud kirjandus

USURÄNDUR nr. 3—1987. Eesti Baptistide Maailmaliidu ajakirjas kirjutavad: Maire Polashek „Ema juurde" (luuletus), D. Clowers „Emad", Taimi Proos „Läänemere lood (III)", „Püha Vaim", D.H. Mattson „Vaimuga ristimine — kogemus meie aja jaoks", A. Roos „Nälg Jumala Sõna järele", Laine „Minu ema" (luuletus), K. Raid „Vaatlusi ja võimalusi", K. Medri „Uus toit — taeva manna", Pauline Auväärt „Kevad", „Joni" lühilugusid, uudiseid „Amsterdamis", E.V. Laaman „Varblase õpetus", H. Abermanni „Hääl" (luuletus), A. ja T. Proosi „Austraalia kirja" järg, H. Supp „Juubelipäev Sao Paulos", teateid Vancouveri ja T.E. Baptisti koguduse tegevusest.

Kesküühingust juubeliaastal ja õpetajate seminaridest kodumaal, nende seas paar fotot aastast 1986. Varia osas tutvustab Satu Beverley Soome kooli Sydney's. Herman Rajamaa vaatab tagasi oma 35-aastasele tööle „Bülletääni" toimetajana. „Bülletääni" hind. kr.30:— palautakse tellimisel sisse maksta Henno Kirikmäe nimele postizhiiro nr. 34 58 94 — 0. Võib tellida ka Eesti Koolist, Svartmangat. 20-22, 111 29 Stockholm, tel. 08/10 64 26. Teistes maades võib tellida kohapealselt õpetajate organisatsioonilt või koolilt.

Avaldame südamest kaastunnest ELGALE ja pojale perega

Hermi Niglas'e

surma puhul,

Mälestavad leinas

SILVI ja HJALMAR PARISVÄ

Armast kauaaegset perekonnasõpra

Hermi Niglas't

mälestab

ERNA RANDES

ARMAST JA LUGUPEETUD

Louis Egon Tarandi't

mälestavad kurbuses lähemad naabrid ja sõbrad Eesti Kodust

HUGO ja ILSE AASLEPP
ADOLF ja LYDIA ANELIN
IDA ARENEEM
EVALD ja JULIA HERMA
RAIVO ja HILJA HIIELO
PAUL ja TANNI KENTS
ADOLF ja SELMA KOLK
JOHANNES ja META LINAMÄE
KARL ja HERTA MAASIK
FILEIDA OZOG
KASPAR ja ANNA REBANE
ENDEL ja LEILA RUBERG
JUHAN ja ALMA RÜNK
ELLI SANDRE
JAAN SOOTS
AGNES VALGERIST

Kurbuses mälestame head sõpra ja naabrit

Huko Soolepp'a

ja avaldame kaastunnet abikaasa JUTAle ja perekonnale

HARRY ja AUNE ELLER
VIIVI JAANIMÄGI
ELMAR ja MONIKA JOHANSON
ALFRED ja INGEL LELLEP
EVI RIGA
VALDE ja SALME TAMM
ENN ja VIRGE TERASMÄE
ILMAR TERASMÄE
LEO ja JUTA TUUL

PIINARIKKA HAIGUSE JÄRELE SUIKUS UNELE MEIE ARMAS

Ingrid Paulus

neiuna KALLAS
Sündinud 14. novembril 1923 Harjumaal
Surnud 30. juulil 1987 Briti Kolumbias

Mälestavad armastuses ja avaldavad kaastunnet abikaasale ja tütardele

ASTRID ja ERNST
HILJA ja VOLLI
AINO ja EEDI
JAAN ja SHARON
ROBERT ja ANNE

Armast sugulast

Sinaida Sirelpuu'd

mälestab leinas

LIINA RATAS perekonnaga

ARMAST

Louis Tarandi't

sündinud 26. märtsil 1911
surnud 2. augustil 1987

mälestavad kurbuses

abikaasa MELITA
TÜTRED perekondadega
ÕDE perekonnaga Vancouveris
OMAKSED Kodu-Eestis

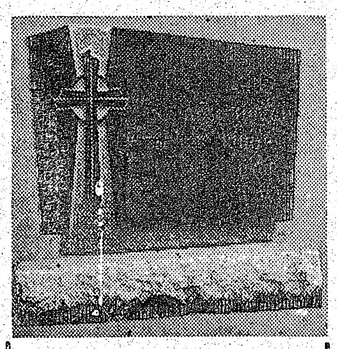

HAUAKIVID
Eesti ettevõte
YONGE MEMORIALS LTD.
2044 Yonge St. Toronto,
Ont. M4S 1Z9
(Davisville & Eglintoni vahel)
Tel. 487-2147

ELEKTRIK
Sisseseaded, uuendused ja parandused elumajades või ettevõtetes.
Halling 762-9190
Litsents nr. E. 1044

Massaazh-teraapia ja refleksoloogia
LEILI TERTS
Reg. M.T.
Vastuvõtt kokkuleppel
Tel. 757-8679

ÜHING EESTI TULEVIK
Heritage Future Society
Ühing kutsub liikmeid. Informatsiooni saatmiseks teatage oma nimi ja aadress — 416-766-5107.
See ei kohusta liikmeks astuma.

MÜÜA
kondomiinium
3 magamistuba ja poolteist vannituba. Ligidal äridele ja bussile. Hel. pärast kella 2,
tel. 755-6749

Mälestame kurbuses kallist

Elise Lillevars-Laigar'it

ja avaldame kaastunnet ILMELE ema kaotuse puhul

EEVI ja VALDEKO
LIISA ja HEIKKI
TIINA perega
HILDA
HELJO ja KARL

Leinas mälestame armast lah

Hermi N

ARVO
TOON
VAIK
NEST
HEIN

Unustamata armast

Anita In

surnud To

mäles

al
õ
E
õ
S

Meie kauaaegsest sõprusrin

Ingrid

mä

Armast vilistlast

DIPL.IN

Louis Egon

sündinud 26. m
surnud 2. aug
m

Korporatsioon Leola vilistlas

DIPL.I

Louis Egon

mälestab

EESTI K

Leinas mälestame armast lahkunud sõpra

Hermi Niglas't

ARVO ja ELMA VABAMÄE
TOOMAS ja MERIT MARNOT
VAIKE ja MARI SÄGI
NESTOR ja ELLA KASEMETS
HEINO ja KALLI PÄRN

MÄLESTAME LEINAS

Hermi Niglas't

sündinud 11. oktoobril 1905 Virumaal
surnud 31. juulil 1987 Torontos

ABIKAASA
POEG perekonnaga
TÜTAR perekonnaga Eestis
OMAKSED kodumaal

Unustamata armast

Anita Indres'it

surnud Torontos

mälestavad sügavas leinas

abikaasa JOHANNES Eestis
õde RITA
EVALD
õepoeg TOIVO perekonnaga
SALME

KALLIST KAUAAEGSET SÕPRA

Hermi Niglas't

mälestavad sügavas leinas

ARNO, HELGA ja MATI KONTUS
VALTER ja VANDA PORMEISTER
MARGARETE RAID
VERA VILUMETS

Puhka rahus!

Meie kauaaegsest sõprusringist lahkunud armast

Ingrid Paulus't

mälestavad leinas

LEIDA REIN
HELI ja HARRY HÄRM
ENE ja ATS PAULUS

ARMAST EMA, ÕDE JA TÄDI

Elise Lillevars-Laigar'it

neiuna PINBERG

sündinud 19. märtsil 1905 Kaberneemes
surnud 2. augustil 1987 Torontos

mälestavad sügavas leinas

ILME
JOHN PÕLDVEE
HILDA VIIKSALU
AASA SÜLD perekonnaga
MATI PÕLDVEE perekonnaga
HELGA PIIRSALU perekonnaga
KALJU VIIKSALU abikaasaga
HILDA URB Eestis

Suurel hommikul näeme jälle.

Armast vilistlast

DIPL.INS.

Louis Egon Tarandi't

sündinud 26. märtsil 1911 Täriveres
surnud 2. augustil 1987 Torontos

mälestab leinas

korporatsioon LEOLA

LAHKUS IGAVESELE UNELE MINU ARMAS VEND JA MEIE ONU

Aleksander Saagpakk

surnud Kodu-Eestis

Mälestavad kurbuses

õde HELEENE
ÕELAPSED perekondadega

Korporatsioon Leola vilistlast

DIPL.INS.

Louis Egon Tarandi't

mälestab

EESTI KORPORATSIOONIDE LIIT

MEIE KESKELT LAHKUNUD KODUMAAL

Lehte Kõdar'at

sündinud 3. veebruaril 1914 Viljandis
surnud 27. juulil 1987 Tallinnas

mälestavad kurbuses

vend LEMBIT lastega
SUGULASED ja SÕBRAD Kanadas

Leinajumalateenistus 1. augustil kell 10 Jaani kirikus, matmine Karksi-Nuia kalmistul.

Armast kauaagset sõpra

Heino Riga

leinavad kurbuses

HELMI PAJUR
INGA TOOMES perega

MÄLESTAME LEINAS SURMA LÄBI LAHKUNUD LUGUPEETUD KAASTÖÖLIST

Heino Riga

„VABA EESTLASE" PERE

Armast perekonnasõpra

Sven Johanson'i

mälestavad leinas

MAIE KABUR
VIIVI ja ERIC DOBROVICS

IGAVIKU TEEDELE RÄNNANUD KALLIST EMA, VANAEMA JA VANA-VANAEMA

Marie Pormeister'it

neiuna ADAMSON

sündinud 9. märtsil 1899 Varstus Võrumaal
surnud 22. juulil 1987 Tallinnas

mälestavad sügavas leinas

poeg ROLAND ja
tütar LEONIDA perekondadega kodumaal
poeg VALTER perekonnaga Torontos

Puhka rahus isa kõrval Varstus Ritsiku koguduse kalmistul.
Jumalaga, kallis ema!

Laevamehhaanik

Viktor Kärsten'it

mälestavad leinas
sõbrad kodukandist
E. MÄEKS
J. VENDER
M. MÄEKS

LAHKUS IGAVIKKU MEIE KALLIS JA UNUSTAMATU

Mari Ellermets

Leinavad

vend ENDEL abikaasaga
HEDY ja LARRY
KAREN
SUGULASED Kanadas, USA-s ja kodumaal

Lahkus armas kauaaegne sõber

Huko Soolepp

Mälestavad kurbuses

ASTA NASSAR
ERNA ja HEINO REMMEL
RAIVO REMMEL perekonnaga
ILME ja HANS SEPP
KAAREL VAHTRA

ARMAST

Huko Soolepp'a

mälestavad kurbuses

ALEKSANDER LEPISMAA abikaasaga
KONRAD KÜLMALLIK abikaasaga
ALICE SAAGE

Südamlik kaastunne meie armsale sõbrale MARGUSELE tema isa

Huko Soolepp'a

surma puhul

LINDA LESTAL
KAREN MUST
PEETER VILDE

HEAD SÕPRA JA PARTNERIT

Huko Soolepp'a

mälestavad

ANTS ja SALLY KÕIV

Armast

Lehte Kõdar'at

sündinud SOOTS

mälestavad kurbuses

AINO SOOTS perekonnaga
ERIKA SOOTS perekonnaga
klassiõde SALME EKBAUM

Murray E. Newbigging Ltd.

Matusebüroo

Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director

733 Mount Pleasant Rd., Toronto, Ont. M4S 2N4
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 ● 489-8002

KIRIKUD

TORONTO KOLMAINU EESTI EV.-LUT. USU KOGUDUS

Kirik. 619 Sherbourne St., Toronto (Sherbourne'i allmaa jaam on kiriku kõrval).
Õpetaja O. Gnadenteich
112 Fallinbrook Rd., Scarborough, Ont.

JUMALATEENISTUS on pühapäeval, 9. aug. kell 5 p.l.
Augustikuu teine JUMALATEENISTUS on pühap., 23. aug. kell 5 p.l.

Koguduse õpetaja viibib suvekuudel aeg-ajalt maal ja on vajaduse korral kättesaadav tel. 1-519-371-0068.

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS

383 Jarvis St., Toronto, Ont. M5B 2C7
Õpetaja Udo Petersoo
3714 Beechollow Cr.
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühapäeval, 9. aug.kell 12.00 on Vana-Andrese kogudus kutsutud praost E. Lepiku tallu ühisele JUMALATEENISTUSELE. Teejuhiseid jälgida ajalehtedes.
Pühapäeval, 16. aug. kell 5 p.l. pühapäevane JUMALATEENISTUS.
Pühapäeval, 23. aug. kell 5 p.l. pühapäevane JUMALATEENISTUS.
Pühapäeval, 30. aug. kell 5 p.l. pühapäevane JUMALATEENISTUS.

Kiriku kantselei on suvel (juuli ja aug.) avatud neljapäeviti kella 2—6 p.l.

Õpetaja suvised kõnetunnid on neljapäeviti kella 6—8 õ.

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS

R R 5, Orangeville, Ontario
Praost E. Lepik
Tel. 1-519-941-4309

Pühapäeval, 9. aug. kell 12 päeval peetakse praost E. Lepiku talus Mono Millsis Peetri, Vana-Andrese ja Ap. Õigeusu koguduste ühine JUMALATEENISTUS. Teenivad koguduste vaimulikud. Laululehed.
Jumalateenistusele järgneb ühine lõunasöök. Peale jumalateenistust on hea võimalus ujumiseks, jalutamiseks ja tennisemänguks. Kõik on südamest teretulnud. Jälgige teejuhist ajalehest.

Õpetaja Nõmmik puhkusel

Õp. Tõnis Nõmmik viibib puhkusel ajavahemikus 2.—16. august. Teda asendab vajaduse korral õp. Elmar Pähn, tel. (416) 284-7858

KIRIKUD

TORONTO KOLMAINU EESTI EV.-LUT. USU KOGUDUS

Kirik. 619 Sherbourne St., Toronto (Sherbourne'i allmaa jaam on kiriku kõrval).

Õpetaja O. Gnadenteich
112 Fallinbrook Rd.,
Scarborough, Ont.

JUMALATEENISTUS on pühapäeval, 9. aug. kell 5 p.l.

Augustikuu teine JUMALATEENISTUS on pühap., 23. aug. kell 5 p.l.

Koguduse õpetaja viibib suvekuudel aeg-ajalt maal ja on vajaduse korral kättesaadav tel. 1-519-371-0068.

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS

383 Jarvis St., Toronto, Ont. M5B 2C7

Õpetaja Udo Petersoo
3714 Beechollow Cr.
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172

Organist pr. Asta Mitt

Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühapäeval, 9. aug.kell 12.00 on Vana-Andrese kogudus kutsutud praost E. Lepiku tallu ühisele JUMALATEENISTUSELE. Teejuhiseid jälgida ajalehtedes.

Pühapäeval, 16. aug. kell 5 p.l. pühapäevane JUMALATEENISTUS.

Pühapäeval, 23. aug. kell 5 p.l. pühapäevane JUMALATEENISTUS.

Pühapäeval, 30. aug. kell 5 p.l. pühapäevane JUMALATEENISTUS.

Kiriku kantselei on suvel (juuli ja aug.) avatud neljapäeviti kella 2—6 p.l.

Õpetaja suvised kõnetunnid on neljapäeviti kella 6—8 õ.

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS

R R 5, Orangeville, Ontario
Praost E. Lepik
Tel. 1-519-941-4309

Pühapäeval, 9. aug. kell 12 päeval peetakse praost E. Lepiku talus Mono Millsis Peetri, Vana-Andrese ja Ap. Õigeusu koguduste ühine JUMALATEENISTUS. Teenivad koguduste vaimulikud. Laululehed.

Jumalateenistusele järgneb ühine lõunasöök. Peale jumalateenistust on hea võimalus ujumiseks, jalutamiseks ja tennisemänguks. Kõik on südamest teretulnud. Jälgige teejuhist ajalehest.

Õpetaja Nõmmik puhkusel

Õp. Tõnis Nõmmik viibib puhkusel ajavahemikus 2.—16. august. Teda asendab vajaduse korral õp. Elmar Pähn, tel. (416) 284-7858

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS

21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645

Jutlustaja Allan Laur,
72 Appleby Cres.
Markham, Ont. L3R 4L2
Tel. 477-6248

Laup., 8. aug. kell 4 p.l. VABA-ÕHU JUMALATEENISTUS perekond Lodu talus. Harry Eller ja Allan Laur. Lauluga teenivad Ingrid ja Evert Söderholm ja Hans Bergner.

Pühap., 9. aug. kell 11 homm. ingliskeelne JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Lauluettekandeid. Lastekirik.

Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Duettlaule. Issanda surma mälestamine. (Buss Eesti Kodust kell 2.15 p.l.)

Teisipäeval, 11. augustil kell 11 hommikul. PENSIONÄRIDE JA VABADE PALVEKOOSOLEK.

Pühapäeval, 16. augustil kell 11 hommikul. INGLISKEELNE JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Solist Marilyn Müller. Issanda surma mälestamine. Lastekirik.

Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Laulavad Leesment'i noored (Buss Eesti Kodust kell 2.15 p.l.)

EELTEADE: PIIBLIPÄEVAD toimuvad 22.—30. augustini. Jumalateenistused, kuulutuskoosolekud ja loengud järgmistel aegadel:

Laupäeval, 22. augustil kell 7.30 õ. EVANGEELIUMI KUULUTUS.

Pühapäeval, 23. Augustil kell 11 hommikul (ingliskeelne) ja kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS.

Esmaspäeval, 24. ja teisipäeval, 25. augustil kell 7.30 õ. EVANGEELIUMI KUULUTUS.

Reedel, 28. augustil kell 7.30 õ. LAUDKONNAVESTLUS.

Laupäeval, 29. augustil kell 7.30 õ. EVANGEELIUMI KUULUTUS.

Pühapäeval, 30. augustil kell 11 hommikul (ingliskeelne) ja kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS.

Piibli-loengud leiavad aset 24., 25., 28. ja 29. augustil kell 10—12 päeval ja kell 1—3 p.l. Kell 12 ühislõunasöök.

Osalevad pastorid Harry Leesment, Austraaliast, Evald Kiil, Endel Meiusi ja Jaanus Kärner Ühendriikidest ja Märt Vähi Ida-Kanadast ja kohapealsed jutlustajad. Laulu ja muusikaga teenivad koguduse koor Ülo Lindströmi juhatusel, solistid ja ansamblid.

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS

562 Jones Ave., Toronto, Ont.
Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.
Toronto, Ont. M4K 1V5
Tel. 463-6223

Pühapäeval, 9. aug. kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Teenib E. Saraoja. Laulab ansambel.

Pühapäeval, 9. aug. kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS Ehatares. Teenib E. Saraoja. Laulab ansambel.

Kolmapäeval, 12. aug. kell 6 õ. PIIBLI-PALVETUND.

„VABA EESTLANE"
on vabade eestlaste häälekandja.

EELK PEETRI KOGUDUS

817 Mt. Pleasant Rd. Toronto
Ont. M4P 2L1

Õpetaja Andres Taul.
Tel. 483-4103
Tel. kiriku kantseleis 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387,
kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

VABAÕHU-JUMALATEENISTUS pühapäeval, 9. augustil kell 12 päeval praost E. Lepiku talus Mono Millsis. Teenivad praost E. Lepik ja õp. A. Taul. Lõunasöök, ujumisbasseini kasutamine jne. Kõik kutsutud.

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 16. aug. kell 11 homm. Teenib õp. A. Taul.

Õp. E. Heinsoo on puhkusel 11. aug. kuni 1. sept.

Õp. A. Tauli kõnetunnid: kolmapäeva hommikuti kella 9.30—12, neljapäeva õhtuti kella 6—8. Muul ajal telefoni teel.

Õp. E. Heinsoo kõnetunnid esmaspäeval, teisipäeval ja neljapäeval kell 12—4 p.l. Muul ajal telefoni teel.

KANTSELEITUNNID teisipäeviti kl. 10 h.—6 õ. ja neljapäeviti kl. 12—3 päeval.

Õp. Taul on puhkusel 15. juulist kuni 5. augustini.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS

883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
36 Bards Walkway,
Willowdale, Ont. M2J 4T9
Tel. 499-6488

Jaan Andreller
943 Broadviev Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R3
tel. 429-7984

„VABADUSE KUULUTUSE"
raadiosaated igal pühapäeval kell 3 p.l. WHLD 1270 kc.

Laup., 8. aug. kl. 4.00 JUMALATEENISTUS Oro Beachis, Ruut'i suvilas.

Pühap., 9. aug. kl. 10.00 ingliskeelne JUMALATEENISTUS. Kõneleb J.Andreller. Kl. 11.00 JUMALATEENISTUS. Kõneleb K. Raid, laulab segakoor Issanda surma mälestamine.

ADVOKAADID

ADO PARK, Q.C.
HETHERINGTON, FALLIS & PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. 363-4451
Õhtuti 782-0485 või 447-2017

TOOMAS ÕUNAPUU
B.A., B.P.E., LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
129 John Street,
Toronto, Ont. M5V 2E2
Telefon 597-1714

Tõnu Toome, B.A.Sc., LL.B.
Mihkel Holmberg, B.A. LL.B.
TOOME, PEASE & HOLMBERG
Advokaadid-notarid
Yorkdale Place,
1 Yorkdale Road,
Suite 207
Toronto, Ont. M6A 3A1
Telefon 785-5550
kodus 762-2367

ENN ALLAN KUUSKNE
B.M., LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
Uus aadress: BELL, TEMPLE,
SUITE 1401, 7 KING ST. E.
TORONTO, ONT. M5C 1A6
TEL. 365-1442

Martin Erik Tiidus,
B.A., LL.B.
HARRIS, BARR
ADVOKAADID — NOTARID
39 Queen St., St. Catharines, Ont., P.O. Box 366, L2R 6V7
Tel. (416) 688-9411,
õhtuti (416) 834-0007

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAR C. A.
Chartered Accountant
181 University Ave., Ste. 1202
Toronto, Ont. M5H 3M7
Tel. 864-0099

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & CO. Ltd.
INSURANCE BROKERS
1482 Bathurst St., 4 kord
(Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

OPTICAL STUDIO Ltd.
R. SCHMID, saksa optik
Suur valik euroopa prilliraame: Zeiss, Rodenstock, Metzler.
Spetsialiseerunud contact lenside alal.
1586 BLOOR ST. W. 1 tänav läänе pool Dundas'e subway'd
Tel. 535-6252

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$60.—	$80.—
Poolaastas	$34.—	$44.—
Veerandaastas	$18.—	$23.—

TELLIMINE I KLASSI POSTIGA (kiripostiga):
KANADAS:
Aastas $111.—, poolaastas $60.— ja veerandaastas $31.—
USA-s:
Aastas $115.—, poolaastas $62.— ja veerandaastas $32.—
VÄLJASPOOL KANADAT LENNUPOSTIGA:
Aastas $140.—, poolaastas $75.— ja veerandaastas $40.—

Aadressi muudatus $1.—. Üksiknumbri hind 70 centi.

Pangatshekk või rahakaart kirjutada FREE ESTONIAN PUBLISHERS nimele.

Tellimine saata
VABA EESTLANE
120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavaline / kiripostiga alates .....
..... 19..... Tellimise katteks lisan $ .....
siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga.
(Raha saata ainult tähtkirjas).
Nimi: .....
Aadress: .....
.....
.....

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Neljapäeval, 6. augustil 1987 — Thursday, August 6, 1987

T. E. Pensionäride Klubi tegi väljasõidu Niagara Falls'i neljapäeval, 23. juulil. Pildil osa väljasõidult saabunuid Eesti Maja juures bussist väljunult. Foto: T. Säägi

Sündmuste kalender

- *Harjumaalaste-Tallinlaste suvepäev laupäeval, 8. augustil Masaryktown, 450 Scarborough Golf Club Road.*
- *Tartlaste Seltsi Suvepäev III laupäeval, 8. augustil Udoras.*
- *8.-15. augustil Seedriorul Eesti Kunstinädal.*
- *15.-23. augustini Kotkajärve Metsaülikool.*
- *Eesti Ohvitseridekogu Suvepäevad 15. ja 16. augustil Asta ja Aleksander Luige talus.*

Teadaanne

TES Lasteaed alustab uut tegevusaastat 12. sept. ja võtab vastu lapsi, kes on vähemalt 3 aastat vana enne 31. dets. 1987. Lasteaed tegutseb peamiselt eesti keelt rääkivatele lastele. Kool töötab kooperatiivsel alusel, see tähendab, et lapsevanemad aitavad kaasa programmi läbiviimisega.

Registreerimine toimub esimesel koolipäeval, 12. sept. alates kell 9.30 homm. Eesti Maja alumisel korrusel. Lähemat informatsiooni lasteaia tegevusest võib saada kohapeal.

Lasteaia juhatus

- *Seedriorulaste kokkutulek 29. ja 30. augustil Seedriorul.*

Saarlaste suvepäev

Saarlaste peagu igaaastased hilissuvised kokkutulekud, suvepäevade nime all, on kujunenud traditsiooniliseks. Käesoleva aasta suvepäev, mis leiab aset 29. augustil Jõekääru Lastesuvekodu maaalal, on järjekordselt kahekümnes.

August on kuu mil loodus asub ettevalmistusi tegema pikaks talveperioodiks. Puud ja põõsad on kaetud värvirikka lehisvaibaga. Ka ilmad on muutlikud ja tujukad. Lastesuvekodu ruumikas saal, halva ilma puhul, võimaldab suvepäeva ürituste ladusa läbiviimise ja osavõtjatele mõnusa olemise.

Päev algab traditsiooniliseks kujunenud lipu heiskamisega „Eesti Lipu" helide saatel.

Ürituste osas on ettekanded Estonia orkestrilt, lühike sõnavõtt, „Saarlased Lääneranniku Eesti Päevadel."

Einelaud, loterii ja tants.

Kõik teretulnud. Võtame osa suurearvuliselt.

S.U.J. JUHATUS

VALVEARST NÄDALALÕPUL

8. ja 9. augustil
dr. R. Pahapill, tel. 921-7777

15. ja 16. augustil
dr. H. Tari, tel. 224-0402

22. ja 23. augustil
dr. J. Marley, tel. 921-7777

29. ja 30. augustil
dr. T. Maimets, tel. 469-1322

5., 6. ja 7. septembril
dr. A. Rebane, tel. 461-6383

Piiblipäevad Torontos

Aastal 1981 toimusid esimesed Piiblipäevad Torontos. Paljud osavõtjad räägivad ikka veel vaimustusega sellest. Kaks aastat hiljem korraldati järgmised Piiblipäevad ja ka need olid suureks elamuseks paljudele Piiblilugejatele. Nüüd tehakse viimaseid ettevalmistusi kolmandateks Piiblipäevadeks, mis toimuvad 22.—30. augustini Toronto Emmanueli Evangeelse koguduse korraldusel.

Eelmiste Piiblipäevade eeskujul peetakse loenguid ja jumalateenistusi. Loengud leiavad aset 24., 25., 28. ja 29. augustil kell 10—12 ja kell 1—3 p.l. Loengute vaheajal korraldatakse ühislõunasöök. Õhtutel ja pühapäevadel toimuvad jumalateenistused ja kuulutuskoosolekud ja ühel õhtul (28. augustil) laudkonna vestlus. Üksikasjalik kava ilmub lehe kuulutustes.

Seoses Piiblipäevadega korraldatakse ka kokkutulek vaimulikkudele töötegijatele „Jutlustajate päevade" nime all ja leiab aset 26. ja 27. augustil.

Piiblipäevadele oodatakse külalisi mitmest erinevast paigast. Teadaolevatel andmetel osalevad peale kohapealsete jutlustajate pastorid Harry Leesment, Austraaliast, Evald Kiil, Endel Meiüsi ja Jaanus Kärner Ühendriikidest ja Märt Vähi Ida-Kanadast.

Korraldav toimkond ütleb kõikidele teretulemast Piiblipäevadele.

DARRELL KENT
REAL ESTATE LTD. REALTOR
268 Jane St., Toronto, Ont. M6S 3Z2

Olen Teie teenistuses kinnisvarade ostu või müügi puhul Metro Toronto ja Ontario ulatuses.

- Tasuta hindamine
- Hüpoteeklaenunõude korraldamine

Esindaja
LIVIA HOLMBERG
kodus 233-6482
kontoris 766-4088

R. S. KANE LTD.
Tähelepanu! UUS ASUKOHT
6150 Yonge Street (lõunapool Steeles Avenue'd)
North York, Ontario M2M 3W9
Tel. (416) 221-1159

GARDENIA FLOWERS & GIFTS
5165 YONGE ST
WILLOWDALE, ONT.
M2N 5P5
733-4515 733-4516
Teleflora
Park Home
Kingsdale
Empress
Sheppard
York Cemetary
- Park Home Subway juures (avatakse mais 1987)
- Kojuviimine Suur-Torontos ja üle maailma
- Aktsepteeritakse krediit-kaarte

Värsked ja esmaklassilised lilled igaks sündmuseks.
KUNSTKASITÖID KINKIDEKS: EHTED, MEREVAIK, NAHKTÖÖD, PUUNIKERDUSED, KERAAMIKA.
Räägitakse eesti, lati ja inglise keelt.

New Arrivals!
AUGUST FUR SALE

The newest styles are in!

Our entire inventory is greatly reduced for our **Annual August Fur Sale.** You can **save hundreds of dollars** if you shop now.

Don't delay – now is the best time to buy!

Visitors welcome!

Mon.-Thurs. 9:30a.m.-6:00p.m.
Thursday 9:30a.m.-7:00p.m.
Saturday 9:30a.m.-5:00p.m.

FURS by FINN
If you don't know furs ...know your furrier
191 Eglinton Avenue. East. 488-1701.

VAIPADE & MÖÖBLI PUHASTUS
SEINAST-SEINA JA LAHTISED
ERIK LOKBIK — 447-9834

FUHL CHAPEL 2180 Hurontario St., 279-7003

RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7934

YORKE CHAPEL 2357 Bloor St. W, 767-3153

Turner & Porter FUNERAL DIRECTORS LIMITED
Off-the-Street Parking at all Chapels.

Meeldiv, väärikas ja individuaalset tähelepanu osutav teenimine. Oma parkimisplatsid kõikide matusemajade juures.

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud
MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115. aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine
ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.
T. L. MORRISON — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408